छोटो
संस्करण

महिलाहरू, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्!

विवाह र मण्डलीमा पुरुष र महिला
छोटो। स्पष्ट। उपयोगी।
HANS-JÖRG RONSDORF

महिलाहरू, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्!

छोटो संस्करण

विवाह र मण्डलीमा पुरुष र महिला

छोटो। स्पष्ट। उपयोगी।

Hans-Jörg Ronsdorf

छापिएको संस्करण (जर्मन भाषामा) www.hans-joerg-ronsdorf.de बाट अर्डर गर्न सकिन्छ
मूल्य: € 3.80; हुलाक खर्च छुट्टै।
जर्मन संस्करण Kindle eBook को रूपमा पनि उपलब्ध छ।
4औँ संस्करण, नोभेम्बर 2026 (जर्मन संस्करण)
जर्मनबाट अनुवादित, 2026 – निःशुल्क डाउनलोड: www.hans-joerg-ronsdorf.de
© Hans-Jörg Ronsdorf – सर्वाधिकार सुरक्षित।
Albis 6½, 87477 Sulzberg
लेआउट: Hans-Jörg Ronsdorf
सम्पर्क इमेल: hj-ronsdorf@t-online.de
जर्मन संस्करणको ISBN: 978-3-9820715-6-5
आवरण डिजाइन: Tobias Stricker
प्रुफ-संशोधन: Gabriele Singer
छपाइ: www.wir-machen-druck.de
जर्मन संस्करणमा प्रयोग गरिएको बाइबल अनुवाद (अन्यथा उल्लेख नगरिएसम्म):
Elberfelder Übersetzung, Edition CSV, Hückeswagen www.csv-bibel.de (जर्मन बाइबल अनुवाद)

विषयसूची

1 भूमिका – फेरि किन एउटा पुस्तक? **6**

2 हाम्रो आधार – हामी केमा भर पर्छौं? **8**

3 सुरुतिर फर्कौं – परमेश्वर के चाहनुहुन्थ्यो **10**

4 सृष्टिको व्यवस्था – छ भने, कुन? **13**

5 जे आउनेवाला थियो – तर परमेश्वरले कहिल्यै चाहनुभएन **15**

6 ख्रीष्ट येशू र महिलाहरू **20**
- **6.1 याकूबको इनारमा सामरी स्त्री** **20**
- **6.2 येशूको चरणमा – मार्था र मरियम** **21**
- **6.3 मरियम मग्दलिनी, प्रेरितहरूकी प्रेरित** **22**

7 दुलही-मण्डली र महिलाहरूको सेवा **23**
- **7.1 पावल र उनका महिला सहकर्मीहरू** **23**
  - 7.1.1 फीबी – डिकन, अगुवा र पत्रवाहक 24
  - 7.1.2 एउटा आदर्श दम्पती: प्रिस्का र अक्विला 24
  - 7.1.3 युनिया – सम्मानित महिला प्रेरित 25

8 के दिदीबहिनीहरूका लागि चुप लाग्ने आज्ञा छ? **26**
- **8.1 अगमवाणीहरूको जाँच** **27**
- **8.2 के पद 34 र 35 उद्धरण हुन्?** **27**
- **8.3 के पद 34 र 35 पछि थपिएका हुन्?** **28**

9 के दिदीबहिनीहरूलाई सिकाउन निषेध छ? **31**

10 सबै विश्वासीहरूको पूजाहारी-पद **35**

11 के दिदीबहिनीहरू एल्डर हुन सक्छन्? **37**

12 शिर ढाक्ने ओढ्नी – आज पनि? **40**

13 पुरुष शिरको रूपमा – एकतर्फी अधीनता? **45**

14 न पुरुष न स्त्री **48**

15 हामी पुरुषहरूको दोष-स्वीकार **50**

16 अन्त्यमा **52**

17 लेखकका अन्य पुस्तकहरू **55**

1 भूमिका – फेरि किन एउटा पुस्तक?

नोभेम्बर 2020 मा मेरो पुस्तक “महिलाहरू, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्!” (Frauen, vergebt uns!) प्रकाशित भयो। अपेक्षाअनुसार नै नबुझ्काइ, आक्रोशसमेत आउनु स्वाभाविक थियो, किनकि बाइबलप्रति विश्वासयोग्य दाजुभाइहरूले यो शीर्षकले आफूलाई एक किसिमले बन्धक बनाइएको महसुस गरे। उनीहरूको महिलासम्बन्धी दृष्टिकोण पवित्र धर्मशास्त्रअनुरूप छ भने उनीहरूले किन क्षमा माग्ने?

कुरा अझै पनि दुईवटा विपरीत दृष्टिकोणको हो – तल दिइएको तालिकाको तुलना पनि हेर्नुहोस्।

> एउटा दृष्टिकोणले स्त्रीमाथि शिरको रूपमा पुरुषको अधिकारको पक्ष लिन्छ। पतनअघि नै सृष्टिको व्यवस्था यस्तै थियो रे। त्यसैले पत्नी आफ्ना पतिको अधीनमा रहन्छिन्, आराधनामा चुप लाग्छिन्, र मण्डलीभित्र र बाहिर पुरुषहरूलाई न सिकाउँछिन्, न तिनीहरूको अगुवाइ गर्छिन्।
>
> विपरीत दृष्टिकोणले सृष्टिको सुरुदेखि नै समानता र पारस्परिक पूरकतामा आधारित साझेदारी देख्छ - पदसोपानको कुनै भिन्नताविना। पारस्परिक अधीनताले सहजीवनलाई आकार दिन्छ। मण्डलीमा दिदीबहिनीहरूले पनि दाजुभाइहरूले जस्तै सबै क्षेत्रमा सेवा गर्छन्।

दुवै दृष्टिकोणलाई बाइबलबाट प्रमाणित गरिन्छ। तर यी दुई विश्वदृष्टि मेल खाँदैनन् – धेरै पुस्तकहरूको अध्ययन, प्रवचनहरू सुनेर र धेरै छलफलपछि मेरो निष्कर्ष यही हो। यो दुःख परमेश्वरसामु पुकार्छु! हामी एउटा कठिन धर्मशास्त्रीय विवादको सामना गरिरहेका छौं, जसले दुर्भाग्यवश मण्डलीहरूलाई विभाजित गर्छ। म चाहन्छु कि यसबारे अझ खुला, तथ्यपरक र शान्तिपूर्ण ढङ्गले बहस होस्।

यो सानो पुस्तकमा म दोस्रो दृष्टिकोणको समर्थन र व्याख्या गर्छु। पहिलो दृष्टिकोणलाई मैले आफ्नो 54 वर्षको उमेरसम्म अँगालें र सिकाएँ। पवित्र धर्मशास्त्रको अध्ययनले मलाई दोस्रो दृष्टिकोणमा जान बाध्य बनायो। यसबारे मैले एउटा विस्तृत पुस्तक लेखें। धेरै दिदीबहिनीहरूका लागि यो पुस्तक लामो समयदेखि जानेर वा नजानेर पर्खिएको स्वतन्त्रता, एउटा भावनात्मक राहत थियो। केही प्रतिक्रियाहरूले मलाई आनन्दले, तर दुःखले पनि रुवाए। यस विषयमा धेरै कुरा अझै ठीक भएको छैन। यसका लागि जिम्मेवार ती दाजुभाइहरू हुन्, जो आफूले बाइबल सही बुझेको ठान्छन्। आफ्नो बुझाइअनुसार उनीहरूले महिलाहरूलाई आराधनामा बोल्न, सिकाउन र नेतृत्वका जिम्मेवारी लिन निषेध गर्छन्। धेरै दिदीबहिनीहरू यो कुरा न बुझ्न सक्छन्, न मनमा स्वीकार्न सक्छन्। धेरैले यसबाट दुःख पाउँछन्, तर यसबारे चुप रहन्छन्।

अहिले मेरो पुस्तक केही हदसम्म फैलिसकेको छ, तर दाजुभाइहरू यसलाई पढ्न इन्कार गर्छन्। यो अति जटिल, अति लामो, अति एकतर्फी, अति पूर्वाग्रही, अति नारीवादी छ रे। त्यसैले फेरि एक पटक यो छोटो र सरल पुस्तक। थप र विस्तृत सामग्रीका लागि म आफ्नो वेबसाइटतर्फ ध्यान दिलाउँछु (जर्मन भाषामा): **www.hans-joerg-ronsdorf.de**।

म परमेश्वरसामु सही काम गर्दैछु भन्नेमा विश्वस्त भए पनि म गलत हुन सक्छु। तर म ख्रीष्ट र उहाँको वचनप्रति प्रतिबद्ध छु। म पनि आफ्नो विवेकसँग बाँधिएको छु। यो केवल धर्मशास्त्रीय वा सैद्धान्तिक विवाद होइन, यो ख्रीष्टको आधा शरीरको, मानिसहरू र तिनीहरूको जीवनको कुरा हो!

Hans-Jörg Ronsdorf, Sulzberg, नोभेम्बर 2026

पुरुष र महिलाबारे पदसोपानमा आधारित दृष्टिकोण: अधीनता, अधिकार, शिर: पदसोपानकेन्द्रित	**पदसोपानविनाको पारस्परिक पूरकता: गलाती 3:28 – सबै ख्रीष्टमा एक! . वरदानकेन्द्रित**
सृष्टिको व्यवस्थाको पदसोपान, पुरुष स्त्रीभन्दा माथि, समान मूल्यका, तर समान अधिकार भएका होइनन्।	बराबरीका रूपमा सृष्टि गरिएका, दुवै परमेश्वरको स्वरूप बोक्ने, एक-अर्काका पूरक, बराबरीमा, समान दर्जाका।
उत्पत्ति 3:16 “उसले तिमीमाथि शासन गर्नेछ” लाई पतनको नकारात्मक परिणामको रूपमा होइन, बरु नियम / आदेशको रूपमा बुझिन्छ।	उत्पत्ति 3:16 ले पतनका दुःखद परिणामहरूको वर्णन गर्छ, जुन परमेश्वरले चाहनुभएको थिएन र जुन दुर्भाग्यवश इतिहासमा यसरी नै देखा परे।
हव्वा छलिइन्, त्यसैले महिलाहरूले सिकाउन हुँदैन।	आदमले जानीजानी पाप गरे, हव्वा बहकाइइन्। सिकाउन निषेध लिङ्गसँग होइन, शिक्षा सुसमाचारअनुरूप छ कि छैन भन्नेसँग सम्बन्धित छ।
स्त्री मण्डलीमा चुप लाग्छिन्। शिक्षाको कुरामा आफ्नै घरमा पनि उनी आफ्ना पतिसामु चुप रहन्छिन्।	पेन्तिकोसमा भएजस्तै पुरुष र महिला सँगै अगमवाणी गर्छन्। योएल 2:28-29; प्रेरित 2:17
शिर हुनुको अर्थ पुरुषको अधिकार हो।	शिर र शरीरले एकता र पारस्परिक निर्भरतामा जोड दिन्छ।
महिलाहरूलाई पुरुषमाथि अधिकार हुनु हुँदैन।	पारस्परिक अधीनता, स्वामित्व र अधिकार, 1 कोरिन्थी 7:4
पुरुषहरूले मात्र अगुवाइ गर्न र एल्डर तथा डिकन हुन पाउँछन्।	आत्मिक वरदानहरू लिङ्गमा बाँधिएका छैनन्।
गलाती 3:28 “न पुरुष न स्त्री ... तिमीहरू सबै ख्रीष्टमा एक हौ” ले मुक्तिमा आत्मिक समानता मात्र जनाउँछ, जसले सृष्टिको व्यवस्थालाई भने हटाउँदैन।	गलाती 3:28 ख्रीष्टमा नयाँ सृष्टिको वर्णन हो, जुन मण्डलीमा अहिले नै उपस्थित छ। ठीक त्यहीँ सबै सामाजिक, सामुदायिक र लैङ्गिक भेदहरू पूर्ण रूपमा हट्छन्।

2 हाम्रो आधार – हामी केमा भर पर्छौं?

सबै ख्रीष्टियन कामको मापदण्ड, हो, नियम एकमात्र बाइबल नै हो र रहिरहन्छ। आज हामीसँग जस्तो रूपमा छ, त्यस्तै। यो हाम्रो एकमात्र र भरपर्दो स्रोत हो। सबै कुरा यसैद्वारा जाँचिनुपर्छ। परम्पराहरू पनि। चाहे अति पुराना होऊन् वा नयाँ। प्रायः बाइबलीय सत्य – वा अझ राम्रोसँग भन्दा: हामीले त्यसलाई जसरी बुझ्छौं – र ख्रीष्टियन परम्परालाई बराबर ठानिन्छ। परम्पराहरू धर्मशास्त्रको गलत बुझाइमा आधारित हुन सक्छन्। युगको चलनअनुसार ढल्नु पनि उत्तिकै भ्रामक हुन्छ। तब समयसँगै यस्ता धारणा र अभ्यासहरू थुप्रिँदै र बलियो हुँदै जान्छन्, जो समयभन्दा पछाडि परेका हुन्छन्, किनकि तिनले बितेका शताब्दीहरूको वा केही दशकअघिको मात्र संस्कृतिलाई झल्काउँछन्।

तिनीहरू सुसमाचारका लागि बाधा बन्छन्।

अब अलि बढाइचढाइ गरेर भनिन्छ: बाइबलबाट जे पनि प्रमाणित गर्न सकिन्छ। यो वास्तवमै हाम्रा लागि चुनौती हो, किनकि यो भनाइ सत्य छ। ख्रीष्टियनहरूका कति धेरै परस्परविरोधी विचार छन्, जसलाई सबैले कम-बढी राम्ररी बाइबलबाट प्रमाणित गर्छन्। बाइबलको कुनै पनि यस्तो विषय छैन, जसका कम्तीमा दुई वा बढी व्याख्या नहोऊन्।

बाइबल पढ्दा र त्यसलाई हाम्रो व्यक्तिगत वा मण्डलीको जीवनमा लागू गर्दा ध्यान दिनुपर्ने केही नियम वा सिद्धान्तहरू छन्। म केहीको उल्लेख गर्छु, जो हाम्रो विषय र अरू हरेक विषयका लागि महत्त्वपूर्ण छन्।

पाठले कोसँग कुरा गरिरहेको छ? पुरानो करारका निर्देशनहरू, जस्तै पूजाहारीहरूलाई दिइएका, आजको मण्डली-जीवनका लागि लागू हुँदैनन्। यसलाई "मुक्तिको इतिहासमा आधारित बाइबल व्याख्या" भनिन्छ। भनाइहरू कुन समयमा र कुन समयका लागि लागू हुन्छन्, त्यसमा ध्यान दिइन्छ। के ती भनाइ इस्राएल राष्ट्रलाई सम्बोधित छन् वा नयाँ करारको मण्डलीलाई?

के मण्डली-जीवनका लागि कुनै निर्देशन स्पष्ट र प्रस्ट छ, र के त्यो धेरै पटक आउँछ? तब त्यसलाई मानक र सबै युगका लागि लागू हुने निर्देशन भन्न सकिन्छ। यसको विपरीत, कठिन पाठहरू – विशेष गरी जसको मुख्य भनाइ नयाँ करारमा एक पटक मात्र आउँछ र जसबारे बाइबलप्रति विश्वासयोग्य धेरै धर्मशास्त्री र व्याख्याताहरू सहमत छैनन् – लाई सबैमाथि बाध्यकारी नियम बनाउनु हुँदैन।

पाठको सन्दर्भ निर्णायक हुन्छ। सन्दर्भबाट निकालिएका भनाइहरूले त जे पनि र जुनसुकै शिक्षालाई समर्थन गर्न सक्छन्। आखिर हामी पढ्ने अरू साहित्यमा पनि यही नियम पालन गर्छौं। यसमा तत्कालको सन्दर्भ मात्र होइन, अन्त्यमा सम्पूर्ण पवित्र धर्मशास्त्रको सन्दर्भ लागू हुन्छ। प्रश्न यो हो कि त्यो व्याख्या बाइबलको समग्र चित्रमा पनि मिल्छ कि मिल्दैन।

त्यसै गरी पाठ लेखिएको समय र ठाउँको **ऐतिहासिक सन्दर्भ र पृष्ठभूमि** पनि महत्त्वपूर्ण हुन्छ। यस्तो ज्ञानविना पनि बाइबल पढ्न सकिन्छ। यसले गर्दा परमेश्वरबाट आउने यसको प्रभावकारी शक्ति केही घट्दैन।

तर ऐतिहासिक पृष्ठभूमि थाहा हुनु सधैँ सहयोगी हुन्छ। नयाँ करारका लगभग सबै पत्र त सम्बन्धित मण्डलीलाई कुनै तत्कालको कारणले लेखिएका थिए। हामी त्यो कारणलाई पुनर्निर्माण गर्ने प्रयास गर्छौं।

कहिलेकाहीँ **मूल भाषामा कुनै शब्दको अर्थ के हो** भन्ने कुरा महत्त्वपूर्ण हुन्छ। किनकि बाइबलको हिब्रू र ग्रीक भाषा आज बोलिँदैन र हामी एकदमै फरक भाषा बोल्छौं। सही अनुवाद महत्त्वपूर्ण छ। तर अनुवाद पनि सधैँ केही हदसम्म व्याख्या नै हो। अनि अनुवादकले यो वा त्यो विषयमा कस्तो सोच्छन्, त्यसले उनको अनुवादलाई प्रभाव पार्छ। यसका पर्याप्त उदाहरण छन्।

अन्त्यमा यहाँ यो कुराको उल्लेख, कि केही कुरा **शाब्दिक रूपमा वा अक्षरशः** बुझ्नुपर्छ भने अरू **चित्रात्मक रूपमा वा दृष्टान्तको रूपमा**। यो कुरा सायद सृष्टिको वृत्तान्तका केही भागमा पनि लागू हुन्छ।

3 सुरुतिर फर्कौं – परमेश्वर के चाहनुहुन्थ्यो

पुरुष हुनु र महिला हुनु तथा तिनीहरूबीचको सम्बन्ध बुझ्न चाहँदा हामी कहाँबाट सुरु गर्छौं? स्वाभाविक रूपमा: हामी सृष्टिको वृत्तान्तमा जान्छौं। यसले हामीलाई सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण सामग्री दिन्छ। नयाँ करारमा पावलले कोरिन्थ र एफिससका समस्यापूर्ण बेथितिहरूको आलोचना र सुधार गर्दा धेरै पटक यही सुरुवातको सन्दर्भ दिन्छन्। उनी सृष्टिको वृत्तान्तलाई कहिले सामान्य रूपमा, तर विशेष रूपमा पनि लागू गर्छन्। **पावलका शब्दहरूद्वारा मात्र यो सृष्टिको वृत्तान्तको व्याख्या गर्नु पर्याप्त छैन।** पहिले हामी पनि अदनको बगैंचामा जानुपर्छ र त्यहाँ के र कसरी भयो भनेर हेर्नुपर्छ। पछि हामी पावलकहाँ फर्कनेछौं।

मानवजातिको इतिहासको सुरुमा जाऔं। म एल्बरफेल्डर बाइबल (Elberfelder, जर्मन बाइबल अनुवाद) को पाठ दिन्छु:

> उत्पत्ति 1:26-28 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि परमेश्वरले भन्नुभयो: हामी आफ्नो स्वरूपमा, आफ्नो प्रतिरूपअनुसार मानिस बनाऔं; र तिनीहरूले समुद्रका माछाहरूमाथि, आकाशका चराहरूमाथि, गाईवस्तुमाथि, सारा पृथ्वीमाथि र पृथ्वीमा घस्रने सबै जन्तुहरूमाथि शासन गरून्! अनि परमेश्वरले मानिसलाई आफ्नो स्वरूपमा सृष्टि गर्नुभयो, परमेश्वरको स्वरूपमा उहाँले उसलाई सृष्टि गर्नुभयो; पुरुष र स्त्री गरी उहाँले तिनीहरूलाई सृष्टि गर्नुभयो। अनि परमेश्वरले तिनीहरूलाई आशिष् दिनुभयो, र परमेश्वरले तिनीहरूलाई भन्नुभयो: फलदायी होओ र वृद्धि होओ, पृथ्वी भर र त्यसलाई आफ्नो अधिकारमा राख; अनि समुद्रका माछाहरूमाथि, आकाशका चराहरूमाथि र पृथ्वीमा चल्ने सबै जनावरहरूमाथि शासन गर!

छैटौँ दिन, पहिले पशुहरू सृष्टि भइसकेपछि, मानिस दृश्यमा देखा पर्छ। पुरुष र स्त्रीको रूपमा मानिस। एकै सासमा दुवै लिङ्गको नाम लिइन्छ। दुवै – आफ्नो-आफ्नो ठाउँमा र सँगै पनि – परमेश्वरको स्वरूप बोक्ने हुन्। कुनै भेदभाव बिना। कुनै दर्जा बिना। कुनै पदसोपान बिना। दुवैले मिलेर सृष्टिमाथि शासन गर्नुपर्छ। यसको अर्थ हो, त्यसको हेरचाहसहित व्यवस्थापन र रक्षा गर्नु। यसका लागि दुवै लिङ्ग चाहिन्छन्।

छैटौँ दिन संसार अझै ठीक छ, जस्तो हुनुपर्ने हो त्यस्तै।

दोस्रो वृत्तान्त पनि छ, जसले अब मानिसको सृष्टिको घटनालाई नजिकबाट हेर्छ। पुरानो करारका, अर्थात् हिब्रू बाइबलका यी अति पुराना पाठहरू निकै रहस्यमय छन्, आजका हामीलाई सायद बुझ्न त्यति सजिलो छैनन्। यहाँ पनि प्रश्न उठ्छ, के शाब्दिक र के चित्रात्मक अर्थमा भनिएको हो। आजका हामी मानिसहरूका लागि प्रश्नहरू बाँकी रहन्छन्। हामीले सायद यो वृत्तान्त फरक तरिकाले वा अझ विस्तारमा लेख्ने थियौं। खैर, हामीसँग जे छ, त्यसैमा सन्तुष्ट हुनुपर्छ। मूल रूपमा सबै कुरा हाम्रा लागि बुझ्न सकिने र तर्कसंगत छ, गहन पनि छ। यी घटनाहरू परमेश्वरले मात्र हामीलाई प्रकट गर्न सक्नुहुन्छ। त्यहाँ दुई जना मानिस उपस्थित भए पनि तिनीहरूले होइन, पछि मोशाले यसलाई लेखे।

तलको वृत्तान्तबाट स्पष्ट हुन्छ कि आदम पहिले सृष्टि गरिए:

> उत्पत्ति 2:18-20 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि परमप्रभु परमेश्वरले भन्नुभयो: मानिस एक्लै रहनु असल होइन; म उनका लागि उनको अनुरूप एक सहयोगी बनाउनेछु। अनि परमप्रभु परमेश्वरले जमिनबाट मैदानका सबै जनावर र आकाशका सबै चराहरू बनाउनुभयो, र मानिसले तिनीहरूलाई के नाम दिन्छन् भनेर हेर्न उहाँले तिनीहरूलाई मानिसकहाँ ल्याउनुभयो; अनि मानिसले कुनै प्राणीलाई जे नाम दिए, त्यही त्यसको नाम हुने भयो। अनि मानिसले सबै गाईवस्तु, आकाशका चराहरू र मैदानका सबै जनावरहरूलाई नाम दिए। तर आदमका लागि उनको अनुरूप कुनै सहयोगी पाइएन।

आदम एक्लै छन्। सृष्टिकर्ताले स्पष्ट पार्नुहुन्छ कि कुनै पनि पशु उनको अनुरूप छैन। यस क्षणमा आदमलाई काम लाग्ने पशु चाहिएको छैन, न त विश्वासी साथीको रूपमा कुकुर। होइन, उनलाई यस्तो कोही चाहिएको छ, जो उनको अनुरूप होस्। मन र हृदयको साथी। आमनेसामने उभिने साथी। त्यसो भए के परमेश्वरले एक्लोपन, एकान्त अन्त्य गर्न दोस्रो आदम सृष्टि गर्न सक्नुहुन्नथ्यो होला? तर उनलाई दोस्रो आदमको कमी होइन। उनलाई एक सहयोगीको कमी छ। उनको अनुरूप एक जना। अर्थात् एक मानिस। बराबरको शक्ति भएको। सेवक वा सहायकको कमी होइन। उसले पनि मद्दत गर्न सक्थ्यो। तर ऊ आदमको अनुरूप हुने थिएन। ऊ आदमको मातहतमा हुने थियो। कुरा आमनेसामने उभिने साथी, आदमजस्तै एक मानिस पाउने हो। बराबर बलियो व्यक्तित्व। जोसँग उनी एक हुन सकून्। एउटा जोडी, उनको अस्तित्वको हरेक पक्षको पूरक।

आदम शिर वा अगुवा हुनुपर्ने भएकाले पहिले सृष्टि गरिएका होइनन्। होइन, उनी एक्लोपन अनुभव गर्न र महसुस गर्न पहिले सृष्टि गरिए। यो उनको अनुरूप सहयोगीसँग भेट्ने र सँगै बस्ने कुराका लागि उनको तयारी हो।

स्त्रीको सृष्टिको वर्णन गर्ने तलको पाठ रहस्यमय छ, तर अर्थपूर्ण पनि छ:

> उत्पत्ति 2:21-22 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि परमप्रभु परमेश्वरले मानिसलाई गहिरो निद्रामा पार्नुभयो, र उनी निदाए। अनि उहाँले उनका करङहरूमध्ये एउटा लिनुभयो र त्यसको ठाउँ मासुले बन्द गर्नुभयो; अनि परमप्रभु परमेश्वरले मानिसबाट लिनुभएको करङबाट एउटी स्त्री बनाउनुभयो, र उहाँले तिनलाई मानिसकहाँ ल्याउनुभयो।

निदाइरहेका आदमको छेउबाट परमेश्वरले पहिलो स्त्रीलाई बनाउनुहुन्छ। अनुवादबारे एउटा टिप्पणी: आदम 'चिरनिद्रामा परेनन्' (जर्मनमा: entschlief), नत्र उनी मरिसक्थे। अनि यहाँ करङ होइन, उनको शरीरको एउटा छेउ भनिएको हो।

यी थोरै शब्दहरूबाट हामी के सिक्छौं? स्त्रीलाई पुरुषबाट लिइएको हो, माटोबाट बनाइएको होइन। ताकि उनी आदमको अनुरूप हुन सकून्। उनलाई आदमको छेउबाट लिइएको हो, ताकि स्त्रीको रूपमा – चित्रात्मक भाषामा भन्दा – उनले त्यो छेउलाई फेरि बन्द गरून्। आदमको छेउबाट लिइएकी उनी आदमको छेउमा बाँच्न आएकी हुन्। आदमको मुनि होइन, आदमको माथि होइन। पूरकको रूपमा, जसले आदमलाई पूर्ण बनाउँछिन् र – जीवनको अनुभवबाट भन्दा – निश्चय नै आफूलाई पनि पूर्ण बनाउँछिन्। बराबरीको सहयोगी बन्दै छिन्। यो हृदयको कुरा, प्रेमको सम्बन्ध बन्छ – आदमको छेउबाट उनी जन्मिएकी थिइन्।

आदम र हव्वा एकैसाथ सृष्टि गरिएनन्, किनकि त्यसो भएको भए पारस्परिक निर्भरता, एक हुनु र एक शरीर हुनुको यस्तो अर्थ र गहिराइ हुन सक्ने थिएन।

परमेश्वरले स्त्रीलाई पुरुषकहाँ, दुलहीलाई दुलहाकहाँ ल्याउनुहुँदाका ती क्षणहरूमा म उपस्थित हुन पाएको भए कति राम्रो हुन्थ्यो:

> उत्पत्ति 2:23-25 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि मानिसले भने: अब यो मेरा हड्डीहरूको हड्डी र मेरो मासुको मासु हो; यसलाई नारी भनिनेछ, किनकि यसलाई नरबाट लिइएको हो। यसैकारण पुरुषले आफ्ना बुबा र आमालाई छोडेर आफ्नी पत्नीसँग टाँसिनेछ, र तिनीहरू एक शरीर हुनेछन्। अनि तिनीहरू दुवै, मानिस र उनकी पत्नी, नाङ्गै थिए, र तिनीहरू लाज मान्दैनथे।

आदम यो व्यक्तिलाई देखेर अभिभूत छन्। उनी चिच्याउँछन्: आखिर म जस्तै एक जना! उनी आदमसमान छिन्, तर आदमको स्त्री-रूप, 'नारी' (जर्मनमा: Männin)। आदम यति मोहित छन् कि भविष्यमा पुरुषहरूले आफ्नी पत्नीसँग टाँसिन आफ्नो घर छोड्नेछन्। उल्टो होइन। यहाँ पुरुषहरू महिलाहरूकहाँ जान्छन्। एक शरीर हुन। आत्मा, प्राण र शरीरमा एउटा विशेष एकता बन्न। हृदयको सङ्गति। विवाहको करारमा वैवाहिक सङ्गति। सबैभन्दा मिल्ने साथी र सँगीको रूपमा। समान मूल्यको साझेदारीमा। एक हुने यस्तो सङ्गति समान मूल्य र समान दर्जाका दुई व्यक्तिबीच मात्र सम्भव हुन्छ।

आदमले यो कुरा पहिलो नजरमै चिन्छन्। उनको सामुन्ने उभिएकी व्यक्तिले उनलाई बराबरीमा भेट्छिन्। सायद शरीरको उचाइमा होइन, तर व्यक्तिको रूपमा आफ्नो स्वभावमा अवश्य। अर्कोलाई चिनेर मात्र उनीहरू आफैंलाई राम्ररी चिन्छन्।

दुवै जना पतनअघिको निष्कलङ्क अवस्थामा एक-अर्कालाई भेट्छन्। लाजविना उनीहरूको नाङ्गोपन त्यस्तो कुरा हो, जुन आज त्यस रूपमा छैन। यो समय कति लामो थियो र कति समय यसको आनन्द लिन पाइयो, हामीलाई थाहा छैन। मेरो अनुमानमा यो निकै लामो समय थियो।

4 सृष्टिको व्यवस्था – छ भने, कुन?

अब सृष्टिको व्यवस्था भन्ने अवधारणालाई नजिकबाट हेर्ने समय आएको छ। अनि ठीक यही ठाउँमा: प्रमोदवनमा। जहाँ पाप अझै भएको छैन र पुरुष र स्त्रीबारे परमेश्वरको योजना र उद्देश्य अझै चिन्न सकिन्छ।

धेरै दिदीबहिनी र दाजुभाइहरू यो शब्दलाई यसरी प्रयोग गर्छन्, मानौं यसले यो भन्छ: आदम पहिले सृष्टि गरिए, त्यसैले उनी नेतृत्वको भूमिकामा छन्। ठूलो जिम्मेवारीसहित। हव्वालाई उनका लागि सहयोगीको रूपमा, उनका लागि उपस्थित रहन सृष्टि गरियो। यसबाट निष्कर्ष निकालिन्छ कि स्त्री पुरुषको अधीनमा रहन्छिन्। सबै कुरामा – जसरी नयाँ करारले पनि सात पटक भन्छ। आदम हव्वाका शिर हुन् रे।

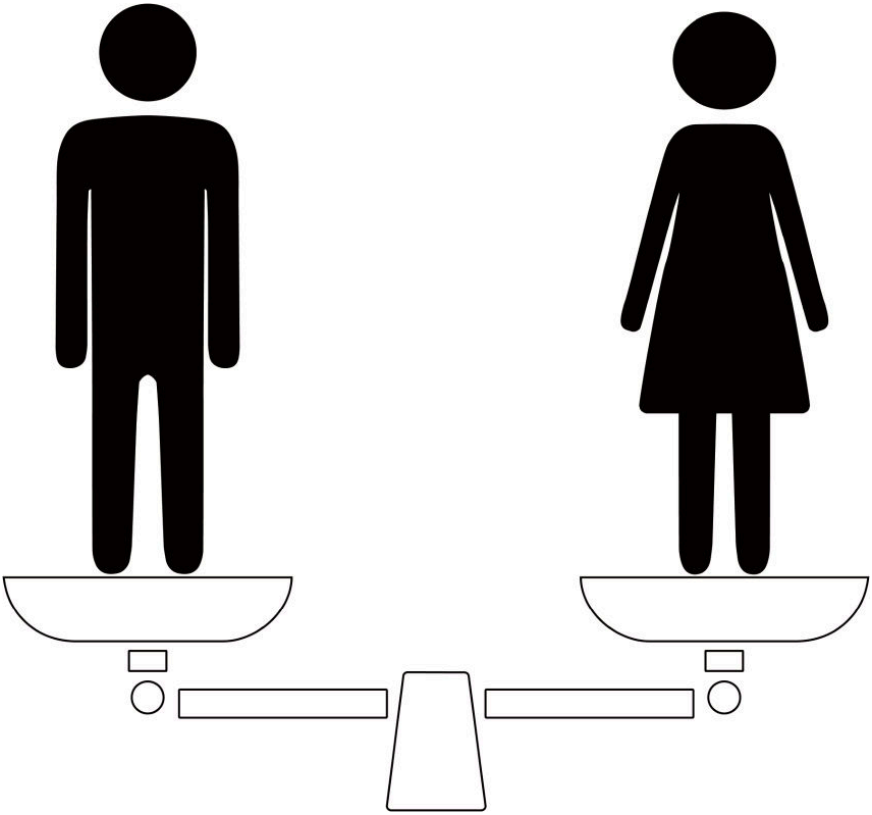
यो दृष्टिकोण व्यापक छ। सृष्टिको घटनाको यो व्याख्या नयाँ करारका केही थोरै भनाइहरूबाट प्रेरित छ, जसलाई हामी अझै हेर्नेछौं।

हरेक पाठिका र हरेक पाठकले यो प्रश्नको उत्तर आफैँ दिनुपर्छ: **यदि तपाईंले उत्पत्ति 1 र 2 को पाठलाई मात्र हेर्नुभयो भने, के तपाईं त्यहाँ परमेश्वरले चाहनुभएको आदमको नेतृत्व-भूमिका भेट्टाउनुहुन्छ? वा हव्वाको अधीनता?**

यी पाठहरूमा कुनै पदसोपान, कुनै अधीनता वा नेतृत्व र अधिकार छैन। यो ठीक उल्टो छ, जस्तो मैले माथि वर्णन गरेँ। मैले चिन्नुपर्‍यो कि सृष्टिको व्यवस्थाको रूपमा स्त्रीको अधीनता भन्ने कुरा छँदै छैन। अर्थात् परमेश्वरले चाहनुभएको कुनै पदसोपानमा आधारित तह, स्थान वा भूमिका छैन। **यो कुरा पाठभित्र आफैँ घुसाएर पढिन्छ।**

ठीक यसैकारण म सृष्टिको व्यवस्थाको पक्षमा उभिन्छु। अर्थात् पतनअघिको व्यवस्था। त्यसपछि सृष्टिको **व्यवस्था**को कुरै हुन सक्दैन। पतनको दिनदेखि यो **सृष्टिको अव्यवस्था हो। यो अव्यवस्था**को हामीले अनुसरण गर्नु हुँदैन, बरु सुसमाचारको ज्योति र शक्तिमा यसको प्रतिरोध गर्नुपर्छ।

वास्तवमा "सृष्टिको व्यवस्था" शब्दको प्रयोग थोरै गर्नुपर्छ, यदि गर्ने नै हो भने। यो शब्दले त्यस्तो कुरालाई समातेर पक्का बनाउन खोज्छ, जुन अन्ततः हाम्रो व्याख्या मात्र हो।

5 जे आउनेवाला थियो – तर परमेश्वरले कहिल्यै चाहनुभएन

अब तथाकथित पतनको वर्णनमा नजर लगाऔं। सर्पले हव्वालाई फल लिन बहकाउँछ, त्यसपछि उनी त्यो आदमलाई पनि दिन्छिन्, र आदमले पनि खान्छन्। पहिले नै भनिहालूँ: यी दुःखद कार्यहरूबाट यो निष्कर्ष निकालिन्छ कि स्त्री सजिलै बहकिने स्वभावकी हुन्छिन्, यहाँ उनले मनपरी पहल गरिन् र आफ्ना पतिको अनुसरण गरिनन्। यहूदीहरूले, प्रारम्भिक मण्डलीका पिताहरूले पनि, र आजसम्म यस्तै र यस्तै किसिमले व्याख्या गरिएको छ र यसलाई सम्पूर्ण स्त्रीजातिमा लागू गरिएको छ।

मेरो मुख्य चासो पतनका प्रत्यक्ष परिणामहरूमा भए पनि म एक-एक चरणको वर्णन गर्ने पूरै पाठ दिन्छु:

> उत्पत्ति 3:4-6 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि सर्पले स्त्रीलाई भन्यो: तिमीहरू कदापि मर्नेछैनौ, बरु परमेश्वरलाई थाहा छ कि जुन दिन तिमीहरू त्यो खान्छौ, त्यस दिन तिमीहरूका आँखा खुल्नेछन् र तिमीहरू असल र खराब जान्ने भएर परमेश्वरजस्तै हुनेछौ। अनि स्त्रीले देखिन् कि त्यो रूख खानका लागि असल छ, आँखाका लागि रमाइलो छ, र समझ दिनका लागि त्यो रूख चाहनलायक छ; अनि उनले त्यसको फल लिइन् र खाइन्, र आफूसँगै भएका आफ्ना पतिलाई पनि दिइन्, र उनले खाए।

यो रूखको फल नखानू भन्ने निषेध आदमले हव्वा आउनुअघि नै परमेश्वरबाट सीधै पाएका थिए (2:17)। त्यसैले हव्वाले यो कुरा सायद आदमबाट मात्र सुनेकी हुन सक्छिन्। अब बोल्ने सर्प उनलाई बहकाउन सफल हुन्छ। स्पष्ट रूपमा आदमको उपस्थितिमा, जसले कम्तीमा यतिबेला त हस्तक्षेप गर्नुपर्थ्यो। हव्वा जसरी कमजोर भएर प्रलोभन र बहकाउमा पर्छिन्, त्यसरी नै आदम पनि कमजोर छन्, जसले कुनै प्रतिरोधविना र एक शब्द नबोली हव्वाबाट निषेधित फल लिन्छन्। दुवैले गलत व्यवहार गर्छन्, दुवैले घातक गल्ती गर्छन् र पाप गर्छन्। हव्वा बहकाइँदा, आदमले कुनै बहकाउ वा छलविना जानीजानी परमेश्वरको निषेधविरुद्ध पाप गर्छन्।

त्यसपछि परमेश्वर ती मानव-दम्पती र सर्पलाई भेट्नुहुन्छ। के भयो भनेर सबैलाई थाहा छ। परमेश्वरले हरेकलाई व्यक्तिगत रूपमा जे भयो त्यसबारे सोध्नुहुन्छ। अर्थपूर्ण उत्तरहरू आउँछन्। अब परमेश्वर यो क्रममा सम्बन्धितहरूलाई सम्बोधन गर्नुहुन्छ:

> आदम – हव्वा – सर्प – हव्वा – आदम।

> उत्पत्ति 3:13-15 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि मानिसले भने: तपाईंले मलाई साथमा दिनुभएकी स्त्री, उनैले मलाई त्यो रूखको फल दिइन्, र मैले खाएँ। अनि परमप्रभु परमेश्वरले स्त्रीलाई भन्नुभयो: तिमीले यो के गऱ्यौ! अनि स्त्रीले भनिन्: सर्पले मलाई छल्यो, र मैले खाएँ। अनि परमप्रभु परमेश्वरले सर्पलाई भन्नुभयो: तिमीले यो गरेकाले सबै गाईवस्तु र मैदानका सबै जनावरहरूभन्दा बढी तिमी श्रापित होऊ! तिमी आफ्नो पेटले घस्रनेछौ र जीवनभरि धूलो खानेछौ। अनि म तिमी र स्त्रीबीच, र तिम्रो वंश र उनको वंशबीच शत्रुता राख्नेछु; उसले तिम्रो टाउको कुच्नेछ, र तिमीले उसको कुर्कुच्चो कुच्नेछौ।

आदमलाई आफ्नो दोषको बोध छ। सायद पूरै होइन, किनकि उनी तुरुन्तै त्यो हव्वामाथि थोपर्छन्। आफू उम्कन यसरी आफ्नी पत्नीलाई जिम्मेवार ठहराउनु दयनीय र कायरता हो।[1] अनि परमेश्वरलाई समेत अप्रत्यक्ष रूपमा दोष लगाइन्छ, जसले उनलाई त्यो स्त्री उपहारमा दिनुभएको थियो, जसलाई पाएर उनी कति खुसी थिए। **हव्वाले होइन, आदमले आज्ञा सीधै सुनेका थिए, र आदमले हव्वालाई दृढतापूर्वक 'होइन' भन्नुपर्थ्यो।**

हव्वाले आफ्नो गल्ती स्वीकार्छिन्। उनले न त आफूलाई नरोक्ने आदमलाई, न परमेश्वरलाई, बरु सर्पलाई दोष दिन्छिन्। उनी सर्पबाट आफूलाई अलग गर्छिन्। त्यो घातक अवस्थामा यही एकमात्र सही कुरा थियो। अब उनी झस्किएर ब्युँझिइन् र यो शत्रुको विरुद्ध उभिइन्। आदमभन्दा फरक, जो यो वार्तालापमा आफ्नी पत्नीको पक्षमा उभिँदैनन्।

यो छलका कारण सर्प सधैँका लागि श्रापित हुनेछ र जमिनमा तल झारिनेछ। हव्वाले खराबीको कारकलाई स्पष्ट रूपमा चिनाउँछिन्, र एउटा महान् प्रतिज्ञा दिइन्छ, जसको गहिराइ त्यतिबेला अझै देख्न सकिँदैनथ्यो। उनको वंश – तपाईंले ठीकै पढ्नुभयो, स्त्रीको वंश, कुनै पुरुषको होइन – ले सर्पको टाउको कुच्नेछ।

अब हव्वाका लागि र त्यसपछि आदमका लागि परिणामहरू पनि बताइन्छन्। यहाँ म ज्युरिख अनुवाद (Zürcher, जर्मन बाइबल अनुवाद) बाट उद्धृत गर्छु, जुन यहाँ एल्बरफेल्डरभन्दा स्पष्ट छ:

> उत्पत्ति 3:16 उहाँले स्त्रीलाई भन्नुभयो: म तिमीलाई धेरै कष्ट दिनेछु र तिम्रा गर्भधारण धेरै बनाउनेछु, पीडासाथ तिमी सन्तान जन्माउनेछौ।
>
> तिमी आफ्ना पतिको चाहना गर्नेछौ र उसले तिमीमाथि शासन गर्नेछ।

सर्प श्रापित हुँदा **अपराध हुँदाहुँदै पनि स्त्रीमाथि कुनै श्राप पर्दैन**। भावार्थमा यी दण्डका वचनहरूको अर्थ यो हो:

> म निश्चय नै (1) खेतमा तिम्रो कष्टदायी परिश्रम र (2) तिम्रो गर्भधारण बढाउनेछु।
>
> परिश्रमसाथ तिमी सन्तान जन्माउनेछौ।
>
> तिम्रो [प्रेमपूर्ण] चाहना तिम्रो पतितर्फ [हुनेछ]। तर उसले [आफैँमाथि विद्रोही भएर शासन गर्छ र] तिमीमाथि शासन गर्न खोज्नेछ।

कष्ट र परिश्रम खेतीपातीको काम हो। श्रापित जमिनका कारण हव्वाले आदमसँगै दुःख भोग्छिन्। श्राप दुईमध्ये कुनै एकमाथि वा दुवैमाथि पर्दैन, बरु जमिनमाथि पर्छ। यसबाट दुवैले दुःख भोग्नेछन्।

तर आशा छ। किनकि परमेश्वरले हव्वाका गर्भधारण बढाउनुहुनेछ। त्यसैले सर्पलाई मार्ने वंश अवश्य आउनेछ। सुरुमै अनुग्रह चम्किन्छ, र बहकाउमा परे पनि केन्द्रमा स्त्री नै छिन्, र आशाको वचन उनैले पाउँछिन्। आदमले होइन।

1. आदमले हव्वालाई आफूभन्दा तल्लो दर्जाकी ठानेका थिएनन् जस्तो देखिन्छ, किनकि त्यस्ती व्यक्तिबाट उनी सायद यसरी सजिलै हार खाने थिएनन्।

दण्डको रूपमा जन्म दिँदा अझ बढी पीडा होस् भनेर परमेश्वरले स्त्रीको शरीर-रचना बदल्नुहुन्न। त्यतिबेलासम्म उनले कुनै सन्तान जन्माएकी थिइनन्। कष्ट प्रसव-पीडासँग होइन, खेतीपातीसँग सम्बन्धित छ।

अब त्यो भागमा आऔं, जुन उनको आफ्ना पतिसँगको सम्बन्धबारे हो। यो प्रतिज्ञा होइन, बरु दुःखद वचन हो। यसले अनगिन्ती महिलाहरूका लागि दुःख र दमनको इतिहासको सुरुवात गर्छ, जसका लागि पुरुषहरूले लाज मान्नुपर्छ। **पुरुषले स्त्रीमाथि शासन गरोस् भन्ने परमेश्वरको इच्छा होइन, यो पुरुषको पापी र पतित इच्छा हो। यही यो वचनको वास्तविक अर्थ हो।** यसले पालन गर्नुपर्ने कुनै सृष्टिको व्यवस्थाको वर्णन गर्दैन। यसले अव्यवस्थाको वर्णन गर्छ। किनकि उत्पत्ति 1 र 2 को असल व्यवस्था यहाँ खल्बलिएर भत्किएको छ।

जसले यो बाइबल-वचनलाई स्त्रीको अधीनताको आधार बनाउँछ, ऊ सर्पको पक्षमा उभिन्छ। सर्पलाई पहिल्यै भनिएको थियो कि हव्वा र सर्पबीच शत्रुता हुनेछ। आक्रमणकारी सर्प नै थियो, जसले पुरुषको शासनको फाइदा उठायो र अझै उठाइरहेको छ, ताकि जहाँ र जसरी सम्भव भयो, स्त्रीमाथि भेदभाव होस्। किनकि स्त्रीबाटै त सर्पलाई जित्ने आउनेवाला थियो। त्यसैले स्त्रीमाथि आक्रमण गरेर उनलाई कमजोर बनाउनु थियो।

पुरुष र स्त्री सँगै शासन गर्न बोलाइएका थिए। तर पुरुषले शासन आफ्नो हातमा खोस्ने थियो र स्त्रीलाई कमजोर लिङ्ग ठानेर जबरजस्ती वशमा पारी आफ्नो सेवामा लगाउने थियो। पितृसत्ता शब्दले सामान्यतया अदनबाहिर स्त्रीको दुःखद भाग्य के थियो, त्यसको राम्रो वर्णन गर्छ। केही थोरै अपवादबाहेक।

पारस्परिक सहयोग र बलको, समानताको, बराबरीहरूबीचको सम्मानको र आमनेसामने उभिने साथीलाई सबैभन्दा नजिकको सँगीको रूपमा हेर्ने मूल सम्बन्ध एउटा भयानक रूपमा अव्यवस्थित, भावनात्मक रूपमा असमान, शक्तिमा आधारित, प्रायः प्रेमविहीन सम्बन्धमा परिणत भएको छ। स्त्रीमा आफ्ना पति र उनको स्नेह, भरोसा र सुरक्षाको चाहना हुनेछ, तर पति उनीमाथि हावी हुनेछन्। यो एउटा डरलाग्दो पतन र उथलपुथल हो।

यो लैङ्गिक संघर्ष त्यसपछि सबै जातिका संस्कृतिहरूको हरेक तहमा देखिनेछ। यसलाई जन्माउने खराबीलाई जरैदेखि समातिँदा मात्र यो निको हुन सक्छ।

अन्त्यमा आदमलाई भनिएका दण्डका वचनहरूमा एक नजर, जुन साँच्चै अँध्यारा छन्, र अन्ततः ती स्त्रीमा पनि लागू हुन्छन्, जसले आफ्नो जीवन र अस्तित्वको संघर्ष आदमसँग बाँड्छिन्:

> उत्पत्ति 3:17-19 (जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित) अनि आदमलाई उहाँले भन्नुभयो: तिमीले आफ्नी पत्नीको कुरा सुनेकाले, र जुन रूखको विषयमा मैले तिमीलाई आज्ञा दिएर भनेको थिएँ: त्यसबाट नखानू! – त्यसबाट खाएकाले तिम्रो कारण जमिन श्रापित होस्: जीवनभरि तिमी परिश्रमसाथ त्यसबाट खानेछौ; र त्यसले तिम्रा लागि काँडा र सिउँडीहरू उमार्नेछ, र तिमी मैदानको साग खानेछौ।
>
> तिमी आफ्नो निधारको पसिनाले आफ्नो रोटी खानेछौ, जबसम्म तिमी माटोमा फर्कँदैनौ, किनकि त्यसैबाट तिमीलाई लिइएको हो। किनकि तिमी धूलो हौ, र धूलोमै फर्कनेछौ!

हव्वाका कारण होइन, आदमका कारण जमिन श्रापित भयो। उनको पाप ठूलो देखिन्छ। हव्वा बरु पीडित थिइन् र आदम अपराधी। स्त्रीको वंश, अर्थात् त्यो स्त्रीका सन्तान, जो आदमलाई सहयोगीको रूपमा दिइएकी

थिइन्, भविष्यमा पनि आदमका लागि सहयोगी हुनुहुनेछ: उनको वंश (येशू ख्रीष्ट) ले पुनरुत्थानमा आदमलाई धूलोबाट तानेर जीवनमा निकाल्नुहुनेछ। एक दिन हामी आदमसँग पनि कुरा गर्न सक्नेछौं, यदि त्यतिबेला उनी यसबारे अझै पनि कुरा गर्न चाहन्छन् भने।

पतनको वृत्तान्तमा, सृष्टिका वृत्तान्तहरूमा होइन, एउटा लिङ्ग अर्कोभन्दा श्रेष्ठ भएको कुरा पहिलो पटक उल्लेख हुन्छ। अनि यहाँ यो कुनै स्वाभाविक श्रेष्ठता होइन, बरु शक्ति, बल र हिंसाद्वारा अनधिकृत रूपमा, परमेश्वरको सृष्टिको व्यवस्थाविरुद्ध चलाइने श्रेष्ठता हो। सृष्टिकर्ताले हव्वालाई भन्नुभएका वचन: "तिमी आफ्ना पतिको चाहना गर्नेछौ, र उसले तिमीमाथि शासन गर्नेछ" (उत्पत्ति 3:16) को अर्थ हो, हाम्रो पापी मानवीय अवस्थामा पुरुषले आफूप्रतिको स्त्रीको स्वाभाविक चाहनाको फाइदा उठाएर उनीमाथि शासन गर्छ र उनलाई जबरजस्ती वशमा पार्छ। स्त्रीलाई जबरजस्ती वशमा पारिनु वास्तवमा पुरुषको पतित स्वभावको लक्षण हो। यदि ख्रीष्टको जीवन र कामको अर्थ पतनका परिणामहरूमाथिको विजय हो भने, यो टुटेको सम्बन्ध र स्त्रीलाई वशमा पारिनु र उनको शोषणमाथि यसको प्रभाव स्पष्ट छ: उहाँले उनलाई स्वतन्त्र पार्नुहुनेछ र बाहिर निकाल्नुहुनेछ। अनि त्यस्तै हुनेवाला थियो।

Hans-Jörg Ronsdorf 10.4.2021
Die biblische Schöpfungsordnung für Mann und Frau
Am Anfang: Die gute Schöpfungsordnung Genesis 1 - 2
Gleichwertig, ergänzend, ohne Hierarchie
Harmonie mit Gott und miteinander
Nach dem Fall Genesis 3: SchöpfungsUNordnung
Harmonie mit Gott und miteinander durch Sünde kontaminiert und zerstört
Götzendienst, Patriarchat, Unterwerfung Sklaverei, Ausbeutung u.v.m.
Jesus besiegt die Sünde. Wiederherstellung beginnt.
Durch Jesu Tod und Auferstehung beginnt eine neue Schöpfung
Das Evangelium verändert Menschen; in der Gemeinde verschwinden die Folge der Sünde, die wir bekämpfen sollen.
Neuer Himmel Neue Erde Besser als Eden Offb 21 u. 22
Das Geschlecht spielt in Christus, in der neuen Schöpfung keine Rolle mehr.

6 ख्रीष्ट येशू र महिलाहरू

पतनका परिणामहरूमाथि विजय प्रभु येशू ख्रीष्टको उद्धारको कामबाट मात्र सुरु हुँदैन। 2000 वर्षअघि यहूदी र ग्रीक-रोमी वातावरणमा उहाँ महिलाहरूसँग जसरी व्यवहार गर्नुहुन्छ र उनीहरूलाई भेट्नुहुन्छ, त्यो वास्तवमै महिलाहरूका लागि नयाँ युगको सुरुवात हो। यस्तो पुरुष यसअघि कहिल्यै भएको थिएन। यस्तो लाग्न सक्छ, मानौं महिलाहरूसँग कस्तो व्यवहार गर्नुपर्छ भनेर पुरुषजातिलाई देखाउन परमेश्वर एक जना पुरुषको रूपमा देहधारी भएर आउनुभयो।

उहाँ त्यस्ता अगमवक्ता हुनुहुन्थ्यो, जसले गनगन नगरी हप्काउनुहुन्थ्यो र तुच्छ नठानी प्रशंसा गर्नुहुन्थ्यो। उहाँले उनीहरूका प्रश्न, समस्या र तर्कहरूलाई गम्भीरतापूर्वक लिनुभयो। उहाँ उनीहरूसँग पूर्ण रूपमा सहज भएर व्यवहार गर्नुहुन्थ्यो र उनीहरूको स्त्रीत्वको कहिल्यै गिल्ला गर्नुभएन। त्यतिबेलाको संस्कृतिको चलनभन्दा एकदमै फरक, जहाँ स्त्री भएर नजन्मिएकोमा मानिसहरू परमेश्वरलाई धन्यवाद दिन्थे। जुन बेला स्त्री एउटा सम्पत्ति थिइन्, जसलाई सानोतिनो कुराका लागि पनि सम्बन्धविच्छेदको पत्र दिएर हटाउन सकिन्थ्यो। बालबालिकाजस्तै महिलाहरूको भाग्य पनि कठोर थियो, जसको कल्पना महिला-स्वाधीनता र समान अधिकारको यो समयमा हाम्रो पश्चिमी संसारमा हामी गर्न सक्दैनौं। मसीहले हव्वाका छोरीहरूको हेरचाह गर्नुभयो। **उहाँमा स्त्रीको पदसोपानमा आधारित अधीनताको कुनै सङ्केत भेटिँदैन, जसरी मण्डली, विवाह वा समाजमा बोल्न, अगुवाइ गर्न वा सिकाउन निषेधको पनि कुनै सङ्केत भेटिँदैन।**

एक जना स्त्रीले जीवनको वचनलाई संसारमा जन्माइन्। धेरै महिलाहरू ती बाह्र जनाजस्तै उहाँको पछि लागिन् र उहाँको सेवा गरिन्। क्रूसतर्फको उहाँको सबैभन्दा कठिन बाटोमा पनि उनीहरू उहाँको पछि लागिन्। चेलाहरू धेरै पहिले भागिसकेका बेला उनीहरू क्रूसको छेउमा थिइन्। बौरिनुभएका प्रभु सबैभन्दा पहिले एक जना स्त्रीलाई देखा पर्नुहुन्छ। रित्तो चिहानमा महिलाहरू पुनरुत्थानका साक्षी बन्छिन्। ती संस्कृतिहरूमा महिलाहरूलाई कानुनी अर्थमा साक्षी हुन योग्य ठानिँदैनथ्यो। येशूले यो भेदभावलाई सजिलै हटाइदिनुहुन्छ।

ठाउँको अभावले गर्दा, येशूले भेट्नुभएका धेरै महिलाहरूमध्ये हामी तीन जनालाई मात्र हेर्छौं, ताकि माथि भनिएको कुरा येशूको जीवनमा फेरि भेट्टाउन सकियोस्।

6.1 याकूबको इनारमा सामरी स्त्री

यूहन्ना 4 पढ्नुहोस् र यो कथाभित्र डुब्नुहोस्। मध्यदिनको गर्मीमा, जब कोही पानी भर्न आउँदैन, त्यति बेला मात्र उनी इनारमा आउने आँट गर्छिन्। अनि त्यहाँ येशू यी स्त्रीलाई पर्खिरहनुभएको छ। उनलाई भेट्न उहाँले लामो घुमाउरो बाटो लिनुभएको थियो। पाँच जना पुरुषले उनलाई त्यागेका थिए, एक हातबाट अर्को हातमा सारिएकी र प्रयोग गरेर फालिएकी। बाँच्नका लागि उनले छैटौं पुरुषको भर पर्नुपऱ्यो र आफ्नो बिग्रिएको इज्जतसँगै बाँच्नुपऱ्यो। त्यस समयमा कुनै पुरुष सार्वजनिक रूपमा कुनै स्त्रीसँग बोल्दैनथे, झन् एक जना

यहूदी एउटी सामरी स्त्रीसँग त कदापि बोल्दैनथे। तर येशूले बोल्नुभयो! उहाँ यी स्त्रीसामु आफूलाई मसीहको रूपमा प्रकट गर्नुहुन्छ। यसअघि उहाँले यस्तो कहिल्यै गर्नुभएको थिएन। धर्मशास्त्रीय विषयमा उहाँले अरू कसैसँग पनि यति लामो समय कुरा गर्नुभएन, जति लामो समय उहाँ उनीसँग जीवनको पानी र आराधनाबारे कुरा गर्नुहुन्छ। उहाँ समय निकाल्नुहुन्छ। उहाँ उनको हृदय जित्नुहुन्छ। नासरतका ती पुरुषका लागि, सुखारका ती पुरुषका लागि, उनी त्यत्तिकै मूल्यवान् थिइन्।

परमेश्वरसँगको यो भेटपछि हरेक डर र लाजबाट स्वतन्त्र भएकी उनी आफ्नो सारा गाउँलाई सुसमाचार सुनाउँछिन्। धेरैले विश्वास गर्छन्। येशू र चेलाहरू अझै दुई दिन त्यहाँ बस्छन्।

पछि सामरियाका यी विश्वासीहरू घरमा भेला हुने मण्डलीहरूमा जम्मा हुनेछन्। अनि उनी, ती स्त्री, यी सभाहरूमा निश्चय नै उहाँका बारेमा, सुखारका ती पुरुषका बारेमा, आफ्ना मसीहका बारेमा र उहाँसँगको आफ्नो अद्वितीय भेटका बारेमा बोल्नेछिन्। आराधनाबारे उहाँले उनलाई जे भन्नुभयो, त्यो उनी अरूलाई सुनाउनेछिन्। किनकि भेला भएको मण्डली नै त्यो ठाउँ हो, जहाँ पिताको आराधना हुन्छ। यी स्त्रीले पनि आराधना गर्न मण्डलीमा निश्चय नै आफ्नो आवाज उठाउनेछिन्। नत्र उहाँले किन ठीक उनैलाई, एउटी स्त्रीलाई, आराधनाको व्याख्या गर्नुभएको होला?

चुप लाग्ने आज्ञा यो एउटै कथाले नै बेतुको साबित हुन्छ।

6.2 येशूको चरणमा – मार्था र मरियम

त्यो कथा (लूका 10:38-42) निकै चिनिएको छ, जसमा मार्था येशूसँग गुनासो गर्छिन् कि येशू र उहाँका चेलाहरूका लागि खाना पकाउँदा उनकी बहिनी मरियमले उनलाई मद्दत गरिनन्। मरियमले बरु चेलाहरूसँगै येशूको चरणमा बसेर उहाँबाट सिक्न रोजिन्। येशूले मरियमको पक्ष लिनुहुन्छ र भन्नुहुन्छ कि यो त आवश्यक नै छ र उनले असल भाग रोजेकी छिन्, जुन उनीबाट खोसिनेछैन। यसको अर्थ के हो? परमेश्वरको राज्यमा महिलाहरूले पनि पुरुषहरूले जस्तै सिक्नुपर्छ। रब्बीहरूका विद्यालयमा लगभग कुनै महिला थिइनन्। येशू फरक तरिकाले गर्नुहुन्छ। पुरुष र महिला सिक्न पनि उत्तिकै सक्षम छन् र सिकाउन पनि उत्तिकै सक्षम छन्। यहाँ पनि येशूले आफ्नो समयको एउटा चलन तोड्नुहुन्छ, जुन हामीकहाँ धेरै पहिलेदेखि नै छैन। पछि पावलले तिमोथीलाई लेख्छन् (2 तिमोथी 2:2) कि धेरै साक्षीहरूको उपस्थितिमा तिमोथीले जे सुनेका छन्, त्यो उनले अरूलाई सिकाउन सक्षम हुने मानिसहरूलाई – महिला र पुरुषहरूलाई – सुम्पून्। यसले यो अवस्थालाई ठीकसँग झल्काउँछ: येशूले आफ्ना शिक्षाहरू यस्ता मानिसहरूलाई, चेली र चेलाहरूलाई सुम्पिनुहुन्छ, जो यसद्वारा पछि अरूलाई सिकाउन सक्षम बन्छन्। **यो कुरा महिलाहरूका लागि सिकाउन सामान्य निषेधको स्पष्ट रूपमा विरोधमा छ।**

येशूसँगको सम्बन्धमा लिङ्गको अब कुनै भूमिका छैन। उहाँ कसैको मुख हेर्नुहुन्नथ्यो (मत्ती 22:16)। यसको अर्थ लिङ्गहरू मेटिएका छन् भन्ने होइन, बरु येशूले दुवैलाई समान रूपमा र कुनै भेदभावविना आदर गर्नुहुन्छ: **जसले परमेश्वरको इच्छा पूरा गर्छ, ऊ नै मेरो भाइ र मेरी बहिनी हो!** (मर्कूस 3:33-35)

6.3 मरियम मग्दलिनी, प्रेरितहरूकी प्रेरित

तेस्रो शताब्दीमा प्रारम्भिक मण्डलीका पिता रोमका हिप्पोलिटस (Hippolyt von Rom) ले मरियम मग्दलिनीलाई यही नाम दिन्छन्। किन? पुनरुत्थानपछि येशूले सबैभन्दा पहिले भेट्नुभएकी व्यक्ति उनी नै थिइन्। सायद उनले उहाँलाई अरू सबैभन्दा बढी प्रेम गर्थिन्। येशूले उनलाई भूतात्माको कब्जाको दासत्व र दुर्दशाबाट स्वतन्त्र पार्नुभएको थियो। त्यसपछि उनी उहाँबाट निको भएका अरू महिलाहरूसँगै उहाँको पछि लागेकी थिइन् (लूका 8:2-3)। उहाँ उनको हृदय चिन्नुहुन्थ्यो। अनि उनले, एउटी स्त्रीले मात्र, बगैंचामा त्यो अद्वितीय क्षण अनुभव गर्नु थियो। अनि स्पष्ट रूपमा उनैलाई मात्र येशूबाट यस्ता वचन सुन्ने सौभाग्य मिल्नु थियो, जसले मानिसहरूले कहिल्यै सुनेका सबै कुरालाई उछिन्छ:

> तर मेरा दाजुभाइहरूकहाँ जाऊ र तिनीहरूलाई भन: म मेरा पिता र तिमीहरूका पिता, मेरा परमेश्वर र तिमीहरूका परमेश्वरकहाँ माथि जाँदै छु (यूहन्ना 20:17)।

यसरी उनी चेलाहरूका लागि पठाइएकी दूत, महिला प्रेरित बन्छिन्। उनलाई सुहाउने एउटा आदरको उपाधि, आधिकारिक नभए पनि। यो सन्देश कुनै पुरुषलाई, ती बाह्र जनामध्ये कुनै एकलाई सुम्पिइँदैन। यो एउटी स्त्रीलाई, एक जना विश्वासयोग्य साक्षीको रूपमा सुम्पिइन्छ। **के उनले सभाहरूमा पनि यो भेटबारे बारम्बार सुनाइनन् होला र?**

7 दुलही-मण्डली र महिलाहरूको सेवा

सबै विश्वासीहरू, येशूलाई स्वीकार गर्ने सबै, पुरुष र महिला समान रूपमा, मिलेर थुमाकी दुलही हुन्।

सृष्टिको वृत्तान्तमा स्पष्ट देखिन्छ कि परमेश्वरको इच्छाअनुसार आदम र हव्वा एक-अर्कामाथि शासन गर्दैनन्, बरु सँगसँगै र छेउछेउमा रहेर परमेश्वरले सृष्टिमा दिनुभएको जिम्मेवारी पूरा गर्छन्। एक जनालाई अर्कोभन्दा कुनै विशेषाधिकार छैन, कुनै एक लिङ्गमाथि कुनै बन्देज पनि छैन। परमेश्वरको योजनाअनुसारको विवाह यस्तै हुन्छ, जीवनका सबै क्षेत्रमा दुवै लिङ्गबीचको व्यवहार मूल रूपमा यस्तै हुन्छ।

पतनले यो चित्रलाई गहिरो गरी तोडिदियो: सन्तुलन नष्ट भयो, अब पुरुष – निश्चय नै अपवादबाहेक – स्त्रीमाथि शासन गर्न चाहन्छ। पापका कारण मात्र स्त्री अधीनस्थ बनाइन्छिन्। हो, जबरजस्ती वशमा पारिन्छिन् र पछाडि धकेलिन्छिन्। सार्वजनिक जीवन पुरुषका लागि मात्र छुट्याइन्छ। स्त्रीले पनि आफ्नो अवस्थाबाट सकेसम्म राम्रो गर्ने आफ्नै रणनीतिहरू विकास गर्नेछिन्।

तर मण्डलीमा कस्तो हुन्छ, परमेश्वरको राज्यमा कस्तो हुन्छ? के त्यहाँ असमानता, तनाव र एकतर्फी अधीनताको यो पापपूर्ण ढाँचा जारी रहनुपर्छ? पावल र पत्रुसका पत्रहरूमा यस्ता वचनहरू छन्, जसलाई यसरी बुझ्न चाहने हो भने यसरी बुझ्न सकिन्छ। तर पहिले पावलमाथि एक नजर लगाऔं।

7.1 पावल र उनका महिला सहकर्मीहरू

दुईवटा, सायद तीनवटा बाइबल-पाठहरू सतही रूपमा बुझिँदा पावल **महिलाविरोधी** जस्ता देखिन्छन्। ध्यान दिएर हेर्दा बरु उल्टो कुरा देखिन्छ। आफ्ना पूर्ण आदर्श येशूजस्तै उनी महिलाहरूसँग क्रान्तिकारी तरिकाले व्यवहार गर्छन्, अर्थात् पुरुषहरूसरह समान अधिकार भएका रूपमा। उनी **महिलाका मित्र** थिए। वास्तवमा उनी कुनै भेदभाव गर्दैनन्। प्रभुमा भएका दिदीबहिनीहरूबारे उनी जति स्वाभाविक रूपमा लेख्छन्, त्यो ध्यान खिच्ने कुरा हो। अथक प्रेरित र मिसनरी पावलको काम धेरै महिलाहरूले घेरिएको र उनीहरूसँग जोडिएको थियो। उनीहरू उनको मिसनमा सहभागी थिइन् र साङ्लोका कडीहरूजस्तै नभई नहुने सहकर्मी थिइन्। महिलाहरू दोस्रो पङ्क्तिका सहायक मात्र थिइनन्, उनीहरू विश्वासयोग्यताका लागि चिनिन्थिन् र पावलजस्तै वचनको सेवा गर्थिन्। हामी यस्ता धेरै महिलाहरूको नाम लिन सक्थ्यौं, म तीन जनामा सीमित रहन्छु। रोमी 16 मा 29 जना व्यक्तिको नाम लिइएको छ, तीमध्ये कम्तीमा 10 जना महिला हुन्, जसको सेवा र समर्पणको पावल प्रशंसा गर्छन्, पुरुषहरूको भन्दा बढी। हामी त्यहींबाट सुरु गर्छौं।

7.1.1 फीबी – डिकन, अगुवा र पत्रवाहक

रोमी 16 को अभिवादन फीबीबाट सुरु हुन्छ। राम्रै कारणले। पावलको सायद सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण पत्र रोमसम्म लैजाने भरोसा र साधन उनैसँग छ। त्यतिबेला पत्रवाहकले पत्र पढेर सुनाउने मात्र होइन, त्यसबारे प्रश्नहरूको उत्तर पनि दिने चलन थियो। पावलले कोरिन्थमा लेखेको यो पत्रबारे पावल आफैँबाट सिकेकी र त्यसमा परिचित गराइएकी फीबी यो जिम्मेवारी पूरा गर्न सक्षम थिइन्। पत्र पढेर सुनाउन र जहाँ प्रश्नहरू उठे त्यहाँ व्याख्या गर्न उनी रोमका विभिन्न घरमा भेला हुने मण्डलीहरूमा गइन्।

उनी आफैँ सेवा गर्ने एक जना, अर्थात् कोरिन्थको पूर्वी बन्दरगाह किंख्रियामा घरमा भेला हुने मण्डलीकी डिकन थिइन्। अझ भन्नुपर्दा, सायद उनी यो मण्डलीकी अगुवा थिइन्। जर्मन अनुवादहरूअनुसार पावलले उनलाई सहारा, सहयोग वा टेवा भन्छन्। वास्तवमा यसको अर्थ संरक्षक-अगुवा (ग्रीक: prostatis) हो, र यसले उदाहरणका लागि यो घरमा भेला हुने मण्डलीमा नेतृत्वको पदतर्फ सङ्केत गर्छ। किंख्रियाको घरमा भेला हुने मण्डलीमा जिम्मेवार पदमा रहेकी फीबीलाई पावलले यो जिम्मेवारी दिन्छन्, तर मण्डलीमा बोल्न, सिकाउन र अगुवाइ गर्न महिलाहरूलाई सामान्य रूपमा निषेध गर्छन् भन्ने कल्पना गर्न गाह्रो छ।

अर्कातिर हामी यी पदहरूमा धेरै कुरा घुसाएर पढ्न चाहँदैनौं, तर उनले साधारण हुलाकीको काम मात्र गरिन् जस्तो गरी यिनको व्याख्या गर्नु पनि राम्रो होइन।

7.1.2 एउटा आदर्श दम्पती: प्रिस्का र अक्विला

सबैभन्दा धेरै पटक नाम लिइएको दम्पती प्रिस्का र अक्विला मिसनको काममा पावलका सायद सबैभन्दा लामो समयदेखिका र सबैभन्दा भरोसायोग्य सहकर्मी हुन्। दम्पतीहरूमा सधैँ पतिको नाम पहिले लिइन्थ्यो, तापनि नयाँ करारले पत्नी प्रिस्काको नाम चार पटक (छ पटकमध्ये) पहिले लिन्छ। किन? किनकि सेवामा उनी अगाडि थिइन् र अगुवाइ गर्थिन्। सायद उनी आफ्ना पतिभन्दा बढी वरदान पाएकी थिइन्। अनि यसो हुँदाहुँदै पनि ती दुई टिमका साझेदारको रूपमा समान मूल्यका र समान दर्जाका भएर एकतामा मिलेर काम गर्थे। हरेकलाई अर्काको बल र कमजोरी थाहा थियो। स्त्री भएकीले प्रिस्का रणनीतिक रूपमा पनि महत्त्वपूर्ण थिइन्, किनकि प्रायः महिलाहरूलाई पुरुषहरूले होइन, महिलाहरूले नै सुसमाचार सुनाउँथे। दुवैले, प्रिस्का अगाडि रहेर, अपोल्लोसलाई शिक्षा दिए (प्रेरित 18:26)। पावल आफैँबाट सिकेका, पाल बनाउने कामका धेरै घण्टामा प्रश्न र उत्तरद्वारा तालिम पाएका ती दुवै अरूलाई सिकाउन तयार पारिएका थिए।

यहाँ प्रिस्का, एउटी स्त्रीको विशेष उल्लेख गर्नैपर्छ। उनका पति दोस्रो पङ्क्तिमा रहेर उनको पछाडि सहयोगी भएर उभिए, तर यसबाट कुनै पदसोपान बन्न सकेन। प्रिस्का आफैँले अपोल्लोसलाई र निश्चय नै अरू धेरैलाई पनि शिक्षा दिइरहेकी बेला पावलले महिलाहरूलाई सिकाउन सामान्य निषेध गरेका होलान् भन्ने कल्पना गर्न सकिँदैन। यो दम्पती सबै दम्पतीहरूका लागि आदर्श हो।

7.1.3 युनिया – सम्मानित महिला प्रेरित

पावलले मिसनको काम गर्ने अर्को एउटा दम्पतीको विशेष प्रशंसा गर्छन्: अन्द्रोनिकस र युनिया। दुवैलाई प्रेरित भनिएको छ (रोमी 16:7)। नयाँ करारका सबैभन्दा प्रारम्भिक व्याख्याताहरू, प्रारम्भिक मण्डलीका पिताहरू, युनियाबारे उच्च आदरका साथ बोल्छन्। यूहन्ना क्रिसोस्टम (Johannes Chrysostomos) (ईस्वी सन् 344-407) युनियाबारे लेख्छन्: “प्रेरित हुनु ठूलो कुरा हो। तर प्रेरितहरूमाझ प्रसिद्ध हुनु – विचार गर्नुहोस्, यो कति ठूलो प्रशंसा हो। प्रेरितको उपाधिका लागि योग्य ठहरिन यी स्त्रीको बुद्धि कति ठूलो भएको हुनुपर्छ।”

पुरुषहरूको प्रभुत्व भएको चर्च र मण्डलीको संसारलाई प्रेरित पावलले एउटी स्त्रीलाई महिला प्रेरित भन्नु पचाउन गाह्रो पर्छ। त्यसैले यस्ता अनुवादहरू छन्, जसले युनियालाई युनियास बनाउँछन्, अर्थात् पुरुषको नाम। जे हुनु हुँदैन, त्यो हुनै सक्दैन। तर अनुसन्धानले अब बारम्बार पुष्टि गरेको छ कि यो स्त्रीको नाम हो।

ती दुई कुन अर्थमा प्रेरित थिए, त्यो खुला नै रहन्छ। सायद कुनै मण्डलीले उनीहरूलाई पठाएको थियो। सायद उनीहरूले मण्डली स्थापना गर्ने प्रेरितीय सेवा गर्थे। वा उनीहरू यस अर्थमा प्रेरित थिए कि उनीहरू बौरिनुभएका प्रभुलाई देख्नेहरूमध्ये थिए र अब प्यालेस्टाइनबाहिर परमेश्वरको राज्यका लागि काम गर्थे।

यहाँ पनि म आफ्नो कुरा दोहोऱ्याउँछु: **महिला प्रेरितले महिलाहरूका लागि बोल्ने, सिकाउने र अगुवाइ गर्ने निषेध पालन गर्न निकै गाह्रो हुन्छ।** ती दुवै केही समय पावलसँग भ्यालखानामा थिए, यसबाट यो निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ कि दुवैले, सायद सार्वजनिक रूपमा पनि, सुसमाचार प्रचार गरेका थिए।

8 के दिदीबहिनीहरूका लागि चुप लाग्ने आज्ञा छ?

यी तीन जना र पावलको वरिपरिका अरू महिलाहरूलाई पनि हेर्दा, घरमा भेला हुने मण्डलीको सभामा, अर्थात् जसलाई आज हामी आराधना भन्छौं, त्यहाँ महिलाहरूले चुप लाग्नुपर्छ भन्ने विचार कसैको मनमा आउँदैन। नयाँ करारमा अरू कतै पनि यस्तो हुनुपर्ने थियो वा यस्तो अभ्यास गरिन्थ्यो भन्ने कुनै सङ्केत छैन। **यस्तो कुरा पनि हुन सक्छ भन्ने विचारसम्म हाम्रो मनमा आउने थिएन।**

एउटा छोटो खण्डबाहेक, जसलाई यसरी नै बुझ्नुपर्छ। कुरा 1 कोरिन्थी 14:34-35 को यो पाठको हो:

> स्त्रीहरू सभाहरूमा चुप लागून्, किनकि उनीहरूलाई बोल्ने अनुमति छैन, बरु व्यवस्थाले पनि भनेजस्तै उनीहरू अधीनमा रहून्।
>
> तर यदि उनीहरू केही सिक्न चाहन्छिन् भने, घरमा आफ्नै पतिहरूलाई सोधून्; किनकि सभामा बोल्नु स्त्रीका लागि लाजको कुरा हो।

यसलाई प्रभुको सीधा र स्पष्ट आज्ञाको रूपमा बुझ्न सकिन्छ। तर यसमा आधारसहितको शङ्का छ। कुनै महिला-स्वाधीनतावादी वा नारीवादी सोचका कारण होइन, बरु धर्मशास्त्र आफैँको आधारमा।

अध्याय 11:5 मा पावल प्रार्थना गर्ने र अगमवाणी गर्ने महिलाहरूबारे बोल्छन् (योएल 2:28, प्रेरित 2:17 सँग मेल खाँदै)। उनीहरू यो कहाँ गर्छन्? कोही भन्छन्, सभामा; अरू भन्छन्, सभाबाहिर मात्र, जसरी अध्याय 14 का यी पद 34-35 ले पुष्टि गरेजस्तो देखिन्छ। तर पावलकहाँ प्रार्थना र अगमवाणी **मुख्य गरी** भेला हुँदा नै हुन्छ। अध्याय 14 मा उनी यसको यसरी नै वर्णन गर्छन्। त्यहाँ महिलाहरू सहभागी हुनु पावलका लागि स्वाभाविक कुरा हो। उनी धेरै पटक यसरी व्यक्त गर्छन्।

- पद 5: तिमीहरू सबैले अन्यभाषा बोल, अझ बढी त अगमवाणी गर, भन्ने म चाहन्छु!
- पद 12: सभाको उन्नतिका लागि तिमीहरू (सबै) प्रशस्त हुने कोसिस गर।
- पद 23: अब यदि सारा सभा एकै ठाउँमा भेला हुन्छ र सबैले अन्यभाषा बोल्छन् भने ...
- पद 26: त्यसो भए, दाजुभाइहरू (जर्मनमा: Brüder), के गर्ने त? जब तिमीहरू भेला हुन्छौ, तब तिमीहरूमध्ये हरेकसँग एउटा भजन हुन्छ, एउटा शिक्षा हुन्छ, एउटा प्रकाश हुन्छ, एउटा अन्यभाषा हुन्छ, एउटा अर्थ हुन्छ; सबै कुरा उन्नतिका लागि होस्।

दाजुभाइहरू (ग्रीक: adelphoi) भन्नाले भाइबहिनी सबै, अर्थात् दाजुभाइ **र** दिदीबहिनीहरू भन्ने बुझिन्छ, जसरी अरू धेरै पदहरूमा, जसलाई पुरुषहरूमा मात्र सीमित गर्न हामी सक्दैनौं (1 कोरिन्थीमा यो शब्द 27 पटक आउँछ र लगभग सधैँ दाजुभाइ **र** दिदीबहिनीहरू भन्ने अर्थ हुन्छ)।

- पद 31: किनकि तिमीहरू सबैले एक-एक गरी अगमवाणी गर्न सक्छौ, ताकि सबैले सिकून् र सबैले सान्त्वना पाऊन्।

बाइबललाई परमेश्वरको वचन मान्ने हरेक ख्रीष्टियनका लागि बाइबलको पाठभित्र विरोधाभास हुन सक्दैन। तर धेरैजसो पाठकलाई पद 34-35 पाठभित्र एउटा बाहिरी वस्तुजस्तो लाग्छ। यसको सम्बन्ध सुरुमा बाइबलको आलोचना वा गलत मनोभावसँग होइन, बरु सामान्य समझसँग छ, जसले यहाँ ठीकै विरोधाभास देख्छ।

हामी यो विरोधाभासलाई कसरी सुल्झाउन सक्छौं? महिलाहरूले प्रार्थना र अगमवाणी गर्ने, र सबैलाई त्यसो गर्न आग्रह गरिएका यी पदहरूलाई हेर्दा, र पावलकहाँ महिलाहरूका सेवाको वर्णनलाई पनि हेर्दा, यहाँ विश्वव्यापी र सबै युगका लागि लागू हुने चुप लाग्ने आज्ञा भनिएको हुन सक्दैन। अर्को शब्दमा: यो पाठको अर्कै व्याख्या चाहिन्छ, जसले विरोधाभासपूर्ण होइन, तर्कसंगत अर्थ दिन्छ। धेरै व्याख्याहरू छन्, वा अझ राम्रोसँग भन्दा व्याख्या गर्ने प्रयासहरू छन्, किनकि धेरैजसो व्याख्याताहरूले यो विरोधाभास चिनेका छन्। म यहाँ थोरैको उल्लेख गर्छु, अनि त्यसपछि अर्कै समाधान प्रस्ताव गर्छु।

8.1 अगमवाणीहरूको जाँच

यदि कोरिन्थका महिलाहरूले घरमा आफ्ना पतिहरूलाई सोध्नुपर्ने हो भने, यसको अर्थ हो, उनीहरूसँग प्रश्नहरू थिए र सायद उनीहरूले राम्रो शिक्षा पाएका थिइनन्। उनीहरूसँग ज्ञानको कमी थियो। त्यसैले या त उनीहरू मण्डलीका भेलाहरूमा बारम्बार बीचमै प्रश्न सोध्थिन्, या त्यस्तो कुरा बोल्थिन्, जुन बुद्धिमानीपूर्ण थिएन, अनि त्यो पनि पावलले यहाँ अधीनमा रहनु भन्ने कुराको ठीक उल्टो तरिकाले। यसबाट उनीहरूले बाधा पुऱ्याउँथिन् र अव्यवस्था हुन्थ्यो, जुन शान्तिका परमेश्वरअनुरूप होइन। त्यसो भए कुरा उनीहरूले केही बोल्छिन् कि बोल्दिनन् भन्ने होइन, बरु उनीहरूले कसरी र के बोल्थिन् भन्ने हुन्थ्यो।

यसको अर्थ यो पनि हुन सक्छ कि आफ्ना पतिहरू वा सबै पुरुषहरूका अगमवाणीपूर्ण भनाइहरूको जाँच (पद 29) बाट महिलाहरूलाई अलग राखिएको थियो, किनकि त्यतिबेलाको संस्कृतिमा पत्नीहरूले सार्वजनिक आलोचनाद्वारा आफ्ना पतिहरूलाई बेइज्जत गर्नु लाजको कुरा थियो।

8.2 के पद 34 र 35 उद्धरण हुन्?

सम्भव छ, पावलले यहाँ केही कोरिन्थीहरूको खण्डन गर्न तिनीहरूकै भनाइ उद्धृत गरेका छन्। त्यसो भए यी पावलका शब्द हुने थिएनन्। यो सामान्य रूपमा स्वीकार गरिएको छ कि 1 कोरिन्थीमा पावलले यी ठाउँहरूमा धेरै पटक कुनै पत्रबाट या त स्वतन्त्र रूपमा वा शब्दशः उद्धृत गर्छन्: 6:12-13; 7:1; 8:1, 4; 10:23; 15:12। हरेक उद्धरणलाई सधैँ उद्धरण भनेर नाम दिइँदैन, बरु त्यो उद्धरण हो कि होइन भन्ने कुरा सन्दर्भबाट निकालिन्छ। कोरिन्थमा महिलाहरूका लागि यस्तो चुप लाग्ने आज्ञाको माग गर्ने पुरुषहरू थिए भन्ने खबर उनलाई मौखिक रूपमा वा पत्रद्वारा दिइएको थियो। त्यतिबेलाको ग्रीक र रोमी संस्कृतिमा चुप लाग्ने यस्ता मागहरू थिए।

व्यवस्थाको हवाला दिनु अनौठो छ, किनकि मोशाको व्यवस्थामा न चुप लाग्ने आज्ञा छ, न अधीनमा रहने आज्ञा। पुरानो करारमा, सृष्टिको इतिहासमा पनि, महिलाहरूको अधीनता र चुप लाग्नेबारे हामी केही भेट्टाउँदैनौं। मोशाको व्यवस्था अब ख्रीष्टियनहरूका लागि जीवनको नियम होइन, झन् आराधनाको स्वरूपका लागि त मापदण्ड नै होइन भनेर पावलले नै स्पष्ट रूपमा देखाउँछन्। त्यसैले यहाँ कुनै यहूदी, ग्रीक वा रोमी व्याख्या वा नियमको कुरा हुन सक्छ, जसको हवाला ती मानिसहरूले दिए, तर परमेश्वरको व्यवस्था होइन, न त ख्रीष्टको व्यवस्था। यसले यहाँ उद्धरण छ भन्ने विचारलाई समर्थन गर्छ।

यदि यो उद्धरण हो भने, पद 36 मा पावल यो असमर्थनीय मागको स्पष्ट रूपमा, झन्डै आक्रोशित भएर प्रतिक्रिया दिन्छन्। जर्मन भाषामा र बाइबलका अनुवादहरूमा यो कुरा त्यसरी देखिँदैन। उनको प्रतिक्रियालाई यसरी व्यक्त गर्न सकिन्छ: “के?” वा “बकवास!” वा “कदापि होइन” – कि महिलाहरू सभामा चुप लागून्। यो पावलको तीव्र हस्तक्षेप र विरोध हुने थियो।

8.3 के पद 34 र 35 पछि थपिएका हुन्?

यी पदहरू अपरिचित सुनिन्छन् र तिनमा यस्ता कुरा छन्, जुन पावलकहाँ अरू कतै भेटिँदैनन्। अहिले पुराना हस्तलिखित प्रतिहरूबाट स्पष्ट सङ्केतहरू छन् कि यी पदहरू प्रतिलिपि गर्नेहरूले थपेका हुन्।

यदि हामीसँग भित्री शङ्का मात्र हुन्थे, अर्थात् परस्परविरोधी वा बुझ्न कठिन भनाइहरू मात्र, भने हामीले अझै स्पष्टताको प्रतीक्षा गर्नुपर्ने थियो। तर अब हस्तलिखित प्रतिहरूबाट यस्ता प्रमाणहरू छन्, जसले यो कुरा पुष्टि गरेजस्तो देखिन्छ।

पहिलो आधारसहितको शङ्का यस तथ्यले जगाउँछ कि यी दुई पद हस्तलिखित प्रतिहरूमा धेरै पटक फरक-फरक ठाउँमा छन्। एक पटक त्यहाँ, जहाँ हामीकहाँ सामान्यतया हुन्छन्, अर्थात् पद 33 पछि। **तर अरूमा भने ती पद 40 पछि छन्।** सबैभन्दा सरल व्याख्या यो हो: कसैले एउटा कोडेक्सको किनारामा यी लेखिदियो। अर्को प्रतिलिपि गर्नेले किनाराको यो टिप्पणीलाई मुख्य पाठभित्र साऱ्यो, र कुन ठाउँमा राख्ने भन्ने पनि उसैले तय गऱ्यो। त्यो ठाउँ सधैँ एउटै भएको भए कसैको ध्यान जाने थिएन।

यो सुरुको शङ्का चौथो शताब्दीको महत्त्वपूर्ण **कोडेक्स भ्याटिकनस (Codex Vaticanus)** मा भएको एउटा खोजले पुष्टि गर्छ। यो नयाँ करारका सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण ठूला हस्तलिखित प्रतिहरूमध्ये एक हो। यो पाठमा वास्तवमै यी र अरू केही पदहरूलाई पछि थपिएका भनेर चिनो लगाइएको छ।

छैटौँ शताब्दीको कोडेक्स फुल्डेन्सिस (Codex Fuldensis) मा पनि दुवै पाठ छन्, र जुन पाठमा पद 34 र 35 **छैनन्**, त्यसलाई सच्याइएको पाठको रूपमा बुझिन्छ।

त्यसैले दुवै कोडेक्स (हस्तलिखित प्रति) का मूल प्रतिहरूमा यी पदहरू थिएनन्!

त्यसो भए यी पावलबाट पनि आएका होइनन्। पावलले नलेखेको भएकाले यो प्रेरणाप्राप्त पनि होइन र सरासर गलत हो। असल बीउको बीचमा छरिएको र आजसम्म बढिरहेको गलत बीउजस्तै। यी दुई पदका

प्रभावलाई, तिनले महिलाहरूमा के गरे भन्ने कुरालाई, र यी शब्दहरूले कति आँसु, झगडा र फुट ल्याए भन्ने कुरालाई हेर्दा, यो सिद्धान्तको शङ्का पूर्ण रूपमा बुझ्न सकिन्छ।

यी पदहरू हटाउँदा 1 कोरिन्थी 14 को अन्तिम खण्ड फेरि तर्कसंगत हुन्छ र विचारको स्पष्ट क्रम बन्छ।

चुप लाग्ने आज्ञालाई शाब्दिक रूपमा गम्भीरतापूर्वक लिने महिलाहरूले सँगै प्रशंसाको गीत गाउन पनि हुँदैनथ्यो (14:15) र आमेन भन्न पनि हुँदैनथ्यो (14:16)। तर चुप लाग्ने आज्ञालाई यसरी बुझिने ठाउँमा पनि उनीहरू यो गर्छिन्। यो असंगत कुरा हो र यसले देखाउँछ कि यो व्याख्याअनुसार पावल आफैँ पनि कसरी आफ्नै विरोधमा बोल्ने थिए। यहूदीहरूको सभाघरमा सायद यस्तो थियो होला, तर बौरिनुभएका प्रभुका सभाहरूमा होइन।

मलाई यो दुःखद लाग्छ कि पुरुषहरूले अध्याय, पत्र र नयाँ करारको सन्दर्भको वास्ता नगरी पावलको यो वचनबाट महिलाहरूको हानि हुने गरी यो व्याख्या रोजे र यसरी सबै महिलाहरूलाई चुप लाग्न बाध्य बनाए। यसरी उनीहरूले भेलाहरूबाट धेरै आत्मिक सम्पत्ति, प्रभुको आवाजसमेत, खोसिरहेका छन्। किनकि दिदीबहिनीहरूसँग पनि त परमेश्वरको आत्मा र आत्माका वरदानहरू छन्। के सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण भेलामा ख्रीष्टको आधा शरीर चुप लाग्नुपर्छ? वा आत्माले पुरुषहरूद्वारा मात्र काम गर्नुहुन्छ?

मैले सधैँ धर्मशास्त्रलाई धर्मशास्त्रसँग तुलना गर्न र कुनै व्याख्यालाई समर्थन र पुष्टि गर्ने समानान्तर पाठहरू खोज्न सिकेँ। के महिलाहरूका लागि चुप लाग्ने आज्ञा भएको, त्यसलाई अप्रत्यक्ष रूपमा मानेर चल्ने वा त्यसको आदेश दिने अर्को कुनै पाठ छ? छैन।

समग्रमा, महिलाहरूको सहभागितालाई प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा देखाउने र अनुमान गराउने भनाइहरू मात्र छन्। चुप लाग्ने आज्ञा एउटै पाठ हो। त्यसमाथि असामान्य पनि, त्यसैले या त यसले अनुचित बोलीतर्फ सङ्केत गर्छ र त्यसैले त्यो निषेध गरिन्छ, या यो पावलको होइन, अनधिकृत थपको रूपमा वा उद्धरणको रूपमा। त्यसो भए यो प्रेरितीय निर्देशन होइन, बरु ठीक त्यसको उल्टो हुने थियो।

यति थोरै प्रमाणका आधारमा दिदीबहिनीहरूको हानि हुने गरी निर्णय गर्ने र ख्रीष्टियनहरूको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण भेलामा उनीहरूलाई जीवनभर बोल्न निषेध गर्ने विचार कसरी आउँछ? अनि सँगसँगै, यो विषय उठाइँदा अत्यन्त भावुक र उत्तेजित भएर प्रतिक्रिया दिने? यसमा अडिग रहने पुरुषहरूलाई म इमानदारीसाथ अनुरोध गर्न सक्छु कि एक पटक दिदीबहिनीहरूको ठाउँमा आफूलाई राखेर हेरून्? अर्थात् यति दूरगामी, कडा र अबुझ, विरोधाभासपूर्णसमेत भएको आदेशलाई दुईवटा वाक्यका आधारमा मात्र प्रभुको आज्ञाको रूपमा स्वीकार गर्नु? प्रभुका आज्ञाहरू बुझ्न सकिने हुन्छन्, अपरिचित र शङ्कास्पद हुँदैनन्, तिनले उन्नति र हाम्रो भलाइको सेवा गर्छन्, कुनै लिङ्गलाई तुच्छ ठान्ने काम गर्दैनन्।

म यो प्रश्न सोध्न बाध्य छु: **हव्वाका छोरीहरू चुप लागून् र उनीहरूको मुख बन्द गरियोस् भन्नेमा सबैभन्दा बढी चासो कसलाई छ? त्यो पुरानो सर्प हो, जसले बगैंचामै स्त्रीमाथि आक्रमण गरेको थियो। तर परमेश्वर स्त्रीको पक्षमा उभिनुहुन्छ, उनको वंशले सर्पको टाउको कुच्नेछ।**

वचन र गीतद्वारा, प्रवचन वा जीवनको गवाहीद्वारा आराधनामा दिदीबहिनीहरूको सहभागिताको समर्थन गर्नेहरूलाई कहिलेकाहीँ नारीवाद वा सांसारिकताको आरोप लगाइन्छ। यसको जवाफमा मैले भन्नैपर्छ: यी दुई पदले महिलाहरूलाई सार्वजनिक जीवनबाट अलग राख्न खोज्ने र यसरी उनीहरूमाथि भेदभाव गर्ने कुनै सांसारिक नियम दोहोऱ्याउँछन् भन्ने कुरा धेरै सम्भव छ – त्यसो हो भने यो प्रश्नमा सांसारिक को हो?

पहिलो वा दोस्रो शताब्दीको कुनै सांसारिक आदेश, जुन छलपूर्ण तरिकाले बाइबलभित्र पसेको छ, त्यसका कारण महिलाहरू आज पनि सभाहरूमा चुप लाग्छिन् भने, त्यो एउटा दुःखद काण्ड हो!

9 के दिदीबहिनीहरूलाई सिकाउन निषेध छ?

पावल र येशूले महिलाहरूसँग जसरी व्यवहार गरे, त्यसलाई हेर्दा महिलाहरूले सिकाउन हुँदैन भन्ने विचार हाम्रो मनमा आउने थिएन। उनीहरू ती मानिसहरूमध्ये पर्छिन्, जसले आराधनामा शिक्षा दिन सक्छन् (1 कोरिन्थी 14:26), जसले प्रिस्काले अपोल्लोसलाई जस्तै सिकाउँछन् (प्रेरित 18:26), वा जो असल कुराका शिक्षिका हुनुपर्छ (तीतस 2:3)। पुरुषहरूजस्तै उनीहरू पनि ती मानिसहरूमध्ये पर्छिन्, जसले आफूले सिकेको कुरा फेरि अरूलाई सिकाएर अगाडि बढाउँछन् (2 तिमोथी 2:2)। सिकाउने आत्मिक वरदान पनि पुरुषहरूमा मात्र सीमित छैन (रोमी 12:7)।

येशू चाहनुहुन्छ कि महिलाहरूले पनि पुरुषहरूले जस्तै सिकाऊन्: (मत्ती 28:19-20) यसकारण जाओ र सबै जातिहरूलाई चेला बनाओ, र तिनीहरूलाई पिता, पुत्र र पवित्र आत्माको नाउँमा बप्तिस्मा देओ, **र मैले तिमीहरूलाई आज्ञा गरेका सबै कुरा पालन गर्न तिनीहरूलाई सिकाओ।**

तर बोल्ने निषेधमा जस्तै यहाँ पनि **एउटै मात्र** धर्मशास्त्रको वचन छ, जसलाई ठीक यसरी बुझिन्छ कि महिलाहरूले सिकाउन र अगुवाइ गर्न, अर्थात् अधिकार चलाउन हुँदैन। यी पदहरू आराधनाका बारेमा मात्र हुन् वा जीवनका सबै क्षेत्र यसमा पर्छन् भन्नेमा फरक-फरक धारणा छन्। यस विषयमा आराधनामा चुप लाग्ने आज्ञाले धेरैजसो कुरा स्पष्ट पारिदिने थियो: जसलाई बोल्न अनुमति छैन, उसले त्यहाँ सिकाउन पनि सक्दैन।

1 तिमोथीको उक्त खण्ड एफिससको एउटा ऐतिहासिक र समस्यापूर्ण अवस्थासँग सम्बन्धित छ, जसलाई हामी ठीकसँग जान्दैनौं। हामीसँग यो पत्र मात्र छ, अर्थात् कथाको एउटा पक्ष मात्र। कुनै कुरा थाहा नभएको वा पाठ चुप रहेको ठाउँबाट निष्कर्ष निकालेर त्यसलाई सबै युगका लागि बाध्यकारी आज्ञाको रूपमा प्रस्तुत गर्नुअघि हामीले यो कुरामा ध्यान दिनुपर्छ। यस अर्थमा यो पत्र हामीलाई लेखिएको होइन, बरु हाम्रा लागि लेखिएको हो। तर प्रापकहरूले भने आफ्नो अवस्थामा सबै कुरा बुझेका थिए। पद 8-15 को पूरै अनुच्छेदलाई विचार गर्नुपर्ने हो, तर हामी पद 11-14 मा सीमित रहन्छौं। यो अध्यायको अन्त्यमा पूरै खण्डको भावार्थ-अनुवाद आउँछ।

> [1 तिमोथी 2:11-14, जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित] स्त्रीले शान्तसँग पूरा अधीनतामा सिकोस्। तर म स्त्रीलाई सिकाउने वा पुरुषमाथि शासन गर्ने अनुमति दिन्नँ, बरु उनी शान्त रहून्, किनकि पहिले आदम बनाइए, त्यसपछि हव्वा; अनि आदम छलिएनन्, तर स्त्री छलिइन् र अपराधमा परिन्।

स्त्रीले सिकोस् भन्ने वाक्य यो खण्डमा आदेशको रूपमा भएको एकमात्र वाक्य हो, र त्यसमाथि क्रान्तिकारी पनि। धेरैजसो महिलाहरूका लागि शिक्षा न उपलब्ध थियो, न त चाहिएको ठानिन्थ्यो। यी निर्देशनहरू बुझ्ने एउटा साँचो यहीँ छ। स्त्रीले – अनि यहाँ कुनै निश्चित स्त्री ("एउटी" स्त्री) वा महिलाहरूको कुनै समूह मात्र भनिएको हुन सक्छ – ग्रहणशील भएर सिकून्। ताकि उनीहरूले 1 तिमोथीको पत्रमा धेरै पटक उल्लेख गरिएका अधुरो ज्ञान वा गलत शिक्षाहरूसहित हुकुम चलाउने मनोभावले नसिकाऊन्, वा आफ्ना पतिहरूलाई सिकाउँछौं भन्ने नठानून्।

यहाँ शासन गर्नु भन्ने शब्दको अर्थ न आत्मिक अगुवाइ हो, न सिकाउने अधिकार। यो ग्रीक शब्द नयाँ करारमा एक पटक मात्र आउँछ र त्यतिबेलाको बोलचालको भाषामा यसको अर्थ नकारात्मक थियो। अख्तियार वा अधिकारका लागि पावलले प्रयोग गर्ने अरू शब्दहरू छन्। त्यसैले तिमोथीलाई लेखिएको पत्रमा यसले सीमा नाघेको व्यवहार, नकारात्मक र धम्कीपूर्ण, अरूमाथि जबरजस्ती हस्तक्षेप गर्नेसम्मको व्यवहारको वर्णन गर्छ। पावलले पुरुषहरूलाई पनि यही कुरा निषेध गर्ने थिए। तर यहाँ यो ठोस रूपमा महिलाहरूको समस्या थियो। **सिकाउनु र शासन गर्नु** चाहिएको होइन, बरु गलत संयोजन हो, जसको अर्थ के हुन सक्छ भन्ने पनि हामीलाई ठीकसँग थाहा छैन। किनकि उल्लेख गरिएको समस्या ठीक के थियो, त्यो हामी यी शब्दहरूबाट पुनर्निर्माण गर्ने प्रयास मात्र गर्न सक्छौं। **सिकाउने अधिकार स्वस्थ शिक्षा सिकाउनाले, सिकाउने वरदानबाट, र मण्डली र यसको नेतृत्वको सहमति र समर्थनबाट आउँछ।**

अझ ठीकसँग अनुवाद गर्दा यसो भनिएको छ: म अहिले स्त्रीलाई अनुमति दिन्नँ ... यसरी यो पाठले एउटा स्थानीय अवस्थालाई सम्बोधन गर्छ, जुन ती स्त्रीले आफ्नो गृहकार्य गरेपछि राम्रोतर्फ बदलिन सक्थ्यो। ठीक यिनै सुधारहरूको आग्रह गर्नु नै सम्पूर्ण पत्रको कारण हो, जसले धेरै ठोस व्यक्तिहरू र गलत शिक्षाहरूलाई सम्बोधन गर्छ (1 तिमोथी 1:3-6; 1:19-20; 4:1-10; 5:13-16; 6:3-10; 6:20-21)।

अब पावल छोटकरीमा आदम र हव्वाको कथा उल्लेख गर्छन्। तुलना र उदाहरणको रूपमा। आदमको प्राथमिकताको वर्णन गर्न होइन। न त हव्वाको, र यसरी सबै महिलाहरूको, ठूलो कमजोरी वा प्रलोभनमा सजिलै पर्ने स्वभावलाई सिकाउने निषेधको कारण बनाउन। आदम पहिले सृष्टि गरिएका थिए भन्ने तथ्यले उनको नेतृत्वको भूमिका र यसरी पतनअघिको कुनै सृष्टिको व्यवस्थालाई प्रमाणित गर्दैन, बरु पावलले वास्तविक क्रम मात्र बताउँछन्। अर्को शब्दमा: आदम पहिले सृष्टि गरिएकाले महिलाहरूले सिकाउन हुँदैन भनेर पावल भन्दैनन्। मूल भाषामा "किनकि" भन्ने सानो शब्द कहिलेकाहीँ, तर सधैँ होइन, कुनै कारणको सुरुवात हो; अरू ठाउँहरूमा जस्तै यो पुरानो करारबाट लिइएको तुलना र चित्रको सुरुवात मात्र पनि हो।

पावलले यो सन्दर्भमा आदम र हव्वाको उल्लेख किन गर्छन्, त्यो प्रापकहरूलाई मात्र ठीकसँग थाहा थियो। तलका व्याख्याहरू हामी सम्भव र बुझ्न सकिने ठान्छौं, तर यिनबाट दूरगामी निष्कर्ष निकाल्दैनौं:

एफिससमा फैलिएका ज्ञानवादी शिक्षाहरूमा बाइबलको सृष्टिको इतिहासलाई अन्यजातीय तत्त्वहरूसँग, विशेष गरी ज्ञानवाद (Gnosis) सँग मिसाइएको थियो (6:20)। यी शिक्षाहरूले हव्वालाई पहिलो र आदममा प्राण फुकिदिने स्त्री-शक्तिको रूपमा उचालेका थिए। सायद क्रममा जोड दिएर गरिएको यो उल्लेखले सुधारको काम गऱ्यो। एफिससको सहरी जीवनमा हावी अर्तिमिसको पूजा-परम्परा, त्यससँग जोडिएका मिथक, शिक्षा र अभ्यासहरूसहित, पक्कै पनि एउटा भूमिका खेलेको हुनुपर्छ। मण्डलीका लागि यो एउटा खतरा थियो। यहाँ यसको उल्लेख त छैन, तर प्रेरित 19 मा यसको जीवन्त झल्को पाइन्छ। पावल यी खतराहरूलाई राम्ररी चिन्थे, उनी लामो समयसम्म एफिससमा बसेका थिए।

हव्वा आदमपछि मात्र होइन, बरु आदमबाट र आदमका लागि सृष्टि गरिएकी थिइन्, ताकि उनी सबै कुरा आदमसँग बाँड्ने, सहयोगी र बराबरीकी साझेदार होऊन्। सर्प उनीकहाँ आउँदा उनी छलिइन्, किनकि स्पष्ट रूपमा उनी यो अवस्थाको सामना एक्लै गर्न चाहन्थिन्। अस्तित्वकै यो खतरामा उनी यो चुनौतीको सँगै सामना गर्न आफ्ना साझेदारतिर फर्किइनन्। त्यसैले एफिससका महिलाहरूले, र अन्ततः सबै

महिलाहरूले, आफ्ना साझेदारहरूको बेवास्ता नगरून्, बरु उनीहरूसँग मिलेर काम गरून् र आवश्यक परे उनीहरूबाट सिकून्।

हव्वा आउनुअघि नै आदमले निषेधित फलको आज्ञा पाएका थिए। यस अर्थमा हव्वाले यो कुरा आफ्ना पतिबाट सुन्नुपरेको थियो। सायद हव्वा यसैकारण छलिइन् कि उनले राम्ररी ध्यान दिएर सुनेकी थिइनन्। एफिससका केही महिलाहरूका लागि यो एउटा चेतावनी थियो, कि उनीहरू सिकून् र सुसमाचार र हाम्रा प्रभु येशू ख्रीष्टको शिक्षामा जरा गाडेर बसून्। **त्यसपछि मात्र उनीहरूले सिकाउन सक्ने थिए, पुरुषहरूलाई पनि।** आदम छलिएनन्, उनले आज्ञा सीधै परमेश्वरबाट पहिलो हातमा थाहा पाएका थिए र पूरा जानकारीसहित पाप गरे। उत्पत्तिमा हामीले देखेझैं, उनको पाप बहकाउमा पर्नु होइन, बरु आँखा खुला राखेर पाप गर्नु थियो, अर्थात् पूरा ज्ञान र सहमतिसहित।

पावलको पत्रको उद्देश्य गलत शिक्षासँग लड्नु हो (1:3 देखि) भने, 2:12 लाई किन महिलाहरूद्वारा दिइने गलत शिक्षाको निषेधको रूपमा होइन, बरु महिलाहरूद्वारा दिइने सही शिक्षाको निषेधको रूपमा पढिन्छ?

अनुचित तरिकाले गलत कुरा सिकाउनु एफिससमा एउटी वा धेरै महिलाहरूको ठोस समस्या थियो। तर स्पष्ट छ कि पुरुषहरूले पनि ठीक यसरी गर्नु हुँदैन। सत्य सिकेका सबैले सेवाको मनोभावले अरूलाई सिकाऊन्।

अब 1 तिमोथी 2:8-15 को एउटा व्याख्यासहितको अनुवाद आउँछ। यो कठिन पाठलाई छोटकरीमा म यसरी व्यक्त गर्ने थिएँ:

प्रिय तिमोथी, एफिससमा केही पुरुष र केही महिलाहरू र तिनीहरूका गलत शिक्षाहरूसँगका समस्याहरूलाई नियन्त्रणमा ल्याउन यी कुराहरू हुनुपर्छ: पुरुषहरूले प्रार्थना गर्न सुरु गरून्। जहाँ-जहाँ उनीहरू भेट्छन्, त्यहाँ। सार्वजनिक रूपमा पनि। मिथक र गलत शिक्षाहरूबारे झगडा गर्नुको सट्टा। क्रोध र झगडाले प्रार्थनामा बाधा पुऱ्याउँछन्। सँगै प्रार्थना गर्नाले शान्त र मेलमिलापपूर्ण जीवन र सहजीवन ल्याउँछ। झगडा र हिंसाबाट शुद्ध, माथि उठाइएका, खुला र ग्रहण गर्ने हातहरूले उनीहरूले मिलेर हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरको आराधना गरून् र सबै मानिसहरूका लागि परमेश्वरको सिंहासनसामु बिन्ती गरून्।

निश्चय नै महिलाहरूले पनि पुरुषहरूले जस्तै प्रार्थना गरून्। यसमा यो महत्त्वपूर्ण छ कि महिलाहरू, मेरो मतलब मुख्य गरी धनी महिलाहरू, जहाँ-जहाँ उनीहरू देखा पर्छन् र देखिन्छन्, त्यहाँ नम्र देखिऊन्। एक-अर्कालाई उछिन्न पुरुष र महिलाहरूको ध्यान आफूतिर तान्ने उनीहरूको शृङ्गार भड्किलो र आँखा तान्ने केशविन्यास, सुन र मोतीका गहना, र महँगा र अनौठा लुगाहरूमा नहोस्। मसीहको पछि लाग्ने महिलाहरूलाई आफूलाई यसरी प्रदर्शन गर्नु वा यसरी प्रभाव र प्रभुत्व जमाउनु आवश्यक छैन। यसभन्दा बढी मूल्यवान् शृङ्गार र प्रभाव छ, जसलाई सबै मानिसहरूले आदर गर्छन्: असल कामहरू।

स्त्रीले सुसमाचारको सत्य के हो, त्यो सिकोस्। सिक्न इच्छुक, ध्यान दिने र जान्न उत्सुक भएर। आफ्नै घरमा। विशेष गरी यी महिलाहरूमध्ये केहीलाई म अहिले यी सबै गलत मिथक र शिक्षाहरू फैलाउने अनुमति दिन्नँ। उनीहरू आफ्ना पतिभन्दा माथि नउठून् र मनपरी हावी भएर उनलाई नसिकाऊन्। आफ्ना पतिहरू वा मण्डलीका पुरुषहरूले उनीहरूलाई स्वस्थ शिक्षा बुझाउँदा उनीहरूले सुनून्। किनकि उनीहरूलाई यसको

आवश्यकता छ, किनभने उनीहरूमा ज्ञानको कमी छ, र घर-घरमा मिथकहरू फैलाउँदा यो अज्ञानताले ठूलो हानि गर्छ।

यसका लागि आदम र हव्वाको सृष्टि ठीक मिल्दो उदाहरण हो। आदम पहिले सृष्टि गरिए र हव्वालाई सिकाउने जिम्मा उनकै थियो। आदम छलिएनन्। तर हव्वा छलिइन् र धोकामा परिन्। प्रलोभनमा उनी आफ्ना साझेदारतिर फर्किइनन्। यदि महिलाहरूले खुसीसाथ सिकेनन् भने, उनीहरू हव्वाजस्तै धोकामा पर्नेछिन् र अरूका लागि पासो बन्नेछिन्। यदि एफिससका केही महिलाहरूले आफ्ना पतिहरूबाट सिकेनन् भने, ठीक त्यस्तै हुनेछ। उनीहरूले सिकेपछि मात्र अरूलाई, पुरुषहरूलाई पनि, सिकाउन पाउनेछिन्।

अनि यी महिलाहरूले यो जानून् कि सन्तान जन्माउँदा उनीहरू सुरक्षित राखिनेछिन्। हव्वाको बहकाउ र प्रसवका ठूला जोखिमहरूका बाबजुद पनि। हाम्रा मुक्तिदाता परमेश्वरले मात्र बचाउनुहुन्छ, मानिसहरूले बनाएकी एफिससकी रक्षक-देवी अर्तिमिसले होइन। त्यसैले उनीहरूले विश्वास, प्रेम र पवित्रतामा ध्यान केन्द्रित गरून्। पति-पत्नी भएर सँगै, जो आदम र हव्वाजस्तै एक शरीर हुन्। महिलाहरूले सन्तान जन्माउन डराउनु पर्दैन। कसैले पनि उनीहरूलाई विवाह गर्न निषेध गर्न पाउँदैन। पुरुषहरूले यौन रूपमा आत्मसंयम राखून् र धेरै गर्भधारण आफ्ना पत्नीहरूका लागि खतरा हो भन्ने कुरा विचार गरून्।

10 सबै विश्वासीहरूको पूजाहारी-पद

प्रमोदवनको बगैंचामा पतनअघि निर्दोष अवस्थामा आदम र हव्वा शासन गर्ने राजाहरू, र परमेश्वरको उपस्थितिमा बाँच्ने पूजाहारीहरू हुन्। उहाँसँग र उहाँका लागि। खेती गर्नु र रक्षा गर्नु यस्ता शब्दहरू हुन्, जुन पछि पूजाहारीको सेवाका लागि प्रयोग गरिए (उत्पत्ति 2:15)।

अदनको प्रमोदवन मन्दिरको महापवित्रस्थानको चित्र हो। नयाँ र अझ असल अदन, अर्थात् नयाँ पृथ्वी, एउटा विश्वव्यापी, संसारभरिको महापवित्रस्थान हुनेछ। सारा पृथ्वी प्रमोदवनको बगैंचा हुनेछ। त्यसैले नयाँ सृष्टिको चित्र, नयाँ यरूशलेमको आकार एउटा विशाल घनको जस्तो छ (प्रकाश 21)। यो मन्दिरको महापवित्रस्थानको आकारसँग मिल्छ। नयाँ पृथ्वीमा महिला र पुरुषहरू, राजा र रानीहरू, पूजाहारी र महिला पूजाहारीहरू बसोबास गर्नेछन्।

के त्यहाँ पुरुष र स्त्रीको सम्बन्धमा पदसोपान हुनेछ? कोही भन्छन्, हुनेछैन, किनकि त्यो नयाँ सृष्टि हो। पदसोपान पुरानो र पतित सृष्टिमा मात्र लागू हुन्छ रे। तर मण्डलीमा नयाँ सृष्टि सुरु भइसकेको छ। त्यहाँ आपसको व्यवहारमा यो भविष्य अहिले नै देखिन्छ। त्यसो भए मण्डलीमा अझै पनि परमेश्वरले नचाहनुभएको पदसोपान किन रहनुपर्छ? **येशूको मण्डलीमा पारस्परिक र स्वेच्छाले अधीनमा रहनु मात्र महत्त्वपूर्ण छ।**

धर्मसुधार आन्दोलनले सबै विश्वासीहरूको पूजाहारी-पदको यो सत्यलाई फेरि प्रकाशमा ल्यायो। तर चर्चको व्यवहारमा यसको प्रभाव परेन वा मुस्किलले पऱ्यो। कसैले, क्याथोलिक चर्चले समेत, सबै विश्वासीहरूको पूजाहारी-पदमाथि शङ्का गर्दैन। प्रश्न यो हो कि मण्डलीको जीवनमा यो सत्यको व्यावहारिक अर्थ के हो। हरेक विश्वासी, महिला र पुरुष, पूजाहारी हो भन्ने कुरा नै आराधनामा दुवै लिङ्गको एउटै भूमिका वा सेवा हुन सक्छ भन्नका लागि पर्याप्त कारण हुनुपर्ने हो। तर कुरा त्यस्तो होइन। एकातिर सबै विश्वासीहरूको पूजाहारी-पद व्यक्तिगत रूपमा जिइन्छ। प्रार्थना र परमेश्वरसँगको सङ्गति व्यक्तिगत, निजी आशिष् हो। पूजाहारी-पद र त्यससँग जोडिएको बलिदानको सेवाको नमूना पुरानो करारबाट आउँछ, जहाँ पूजाहारीले आराधनाको अगुवाइ गर्थे र बलि चढाउँथे। **त्यसैले सबै विश्वासीहरूको पूजाहारी-पदको कुरा गर्दा विश्वासीहरूको भेलाको बारेमा पनि सोच्नु स्वाभाविक हो, जो आराधकहरूको रूपमा सँगै स्वर्गीय पवित्रस्थानमा प्रवेश गर्छन्।** अनि सँगै प्रभुको टेबलमा, आत्मिक वेदीमा, प्रशंसाका आत्मिक बलिदानहरू चढाउँछन्। के त्यहाँ लिङ्गका भिन्नताहरू हुन सक्छन् वा हुन पाउँछन्? **नयाँ करारमा परमेश्वरको वचनले यी भिन्नताहरू गर्दैन। त्यसो भए हामीले पनि गर्नु हुँदैन।**

पुरानो करारमा पुरुषहरू मात्र पूजाहारी थिए। तर हरेक पुरुष पूजाहारी वा लेवी हुन सक्दैनथे। लेवी हुन लेवीको रूपमा जन्मनुपर्थ्यो, र पूजाहारी हुन हारूनको परिवारबाट आउनुपर्थ्यो। अनि त्यसमाथि धार्मिक विधिअनुसार शुद्ध हुनुपर्थ्यो र शरीरमा कुनै खोट हुनु हुँदैनथ्यो।

प्रसङ्गवश, पूजाहारीको काम कसाईको जस्तै हिंसात्मक र थकाउने थियो। मध्यपूर्वको गर्मीमा पशुहरूलाई टुक्रा पार्नु पसिना चुहाउने काम थियो, जुन औसतमा महिलाहरूभन्दा बलिया हुने पुरुषहरूले गर्नु राम्रो थियो।

आराधनासम्बन्धी पूजाहारीको यस्तो काम आज छैन।

हामीले यो कुरामा पनि ध्यान दिनुपर्छ कि एउटा विशेष (पुरुष) लेवी पूजाहारी-पदको विकास आफैँमा इस्राएलको असफलताको चिन्ह हो, किनकि यो सुनको बाछोद्वारा जनता मूर्तिपूजामा बहकिएपछि मात्र सुरु हुन्छ (प्रस्थान 32), जसको विरोधमा लेवीहरू मात्र उठे (पद 26-29)। **आफ्ना जनताका लागि परमेश्वरको पहिलो उद्देश्य यो थियो कि उनीहरू सबै "पूजाहारीहरूको राज्य" होऊन् (प्रस्थान 19:6), एउटा दर्शन, जुन अब ख्रीष्टमा र ख्रीष्टद्वारा पूरा हुँदै छ (प्रकाश 1:6; हिब्रू 13:15)। परमेश्वरको लक्ष्य पूरा भएको छ: महिला र पुरुषहरू अब परमेश्वरका पूजाहारी हुन्।**

हाम्रो जीवन, पुरुषहरूको मात्र होइन, बरु पुरुष र महिलाहरूको जीवन, परमेश्वरका लागि जीवित बलिदान होस् – सम्पूर्ण जीवन पूजाहारीको सेवा हो (रोमी 12:1-2)।

11 के दिदीबहिनीहरू एल्डर हुन सक्छन्?

यदि दिदीबहिनीहरूका लागि चुप लाग्ने कुनै सामान्य आज्ञा र सिकाउने कुनै सामान्य निषेध छैन भने, के उनीहरू महिला एल्डर हुन सक्छन्?

केही मण्डलीहरूमा आधिकारिक एल्डरहरू हुन्छन्, र मण्डलीका हरेक सदस्यलाई थाहा हुन्छ, को एल्डर हुन्। केही मण्डलीहरूले एल्डरहरूको सेवाको मात्र कुरा गर्छन्, जसले उनीहरूका काम के-के हुन् भन्ने कुरामा मूल रूपमा कुनै फरक पार्दैन: सिकाउनु, बगालको रक्षा र अगुवाइ गर्नु, हेरचाह, निरीक्षण, पास्टरीय सेवा गर्नु।

पूर्ण रूपमा एक्लो जीवन बिताउनेबाहेक हरेक मानिस आफ्नो समयको सन्तान हो। समय बदलिन्छ, कहिलेकाहीँ राम्रोतर्फ। यसबाट म के भन्न चाहन्छु? यही कि नयाँ करारका पत्रहरू यस्तो समयमा लेखिएका थिए, जतिबेला पितृसत्ता समाजको मूल व्यवस्था थियो। स्त्रीलाई पुरुषभन्दा कम सक्षम र कम मूल्यकी ठानिन्थ्यो र त्यसैले उनी सार्वजनिक जीवनमा उपस्थित हुँदैनथिन्। महिलाहरूलाई मताधिकार थिएन। सानो होस् वा ठूलो स्तरमा, ठीक यही भेदभाव नै पतनद्वारा भित्रिएको हो।

हामीले देख्यौं, **येशू र पावल युगको चलनअनुसार ढलेनन्, बरु उनीहरूले महिलाहरूलाई परमेश्वरको स्वरूप बोक्नेको रूपमा उनीहरूसँग भएको मर्यादा दिए।** तैपनि, हामीलाई थाहा भएसम्म, प्रेरितहरू र उनीहरूका सहकर्मीहरूले सायद पुरुष एल्डरहरू मात्र नियुक्त गरे। यो बुझ्न सकिने कुरा हो। **उनीहरूले जे थियो, त्यहींबाट सुरु गर्नुपऱ्यो, मानिसहरू आफ्नो संस्कृतिमा जहाँ बाँचिरहेका थिए त्यहाँबाट, आफूले चाहेको ठाउँबाट होइन।** तर यसको अर्थ यो सधैँ यस्तै रहनुपर्छ वा रहनुपर्ने हो भन्ने होइन। कोरिन्थकी फीबी (रोमी 16:1) पावलकै समयमा सम्भव भएको एउटा अपवाद मात्र हुन्। अगुवाइ आफैँमा पुरुषहरूको मात्र काम होइन। महिलाहरू अझ राम्रा अगुवा हुन्छन् भनेर देखाउने ठूला-ठूला अध्ययनहरू पनि छन्। यसबारे म निर्णय गर्न सक्दिनँ, तर मूल रूपमा यसले स्पष्ट पार्छ कि महिलाहरूमा कुनै मानसिक वा बौद्धिक सीमितता छैन।

तर नयाँ करारले के भन्छ? यो प्रश्नबारे 1 तिमोथी 3:1 मा एउटा महत्त्वपूर्ण सङ्केत छ, जसलाई लगभग कसैले ध्यान दिँदैन:

> यो वचन निश्चित छ: यदि कसैले निरीक्षकको सेवाको चाहना गर्छ भने, त्यसले असल कामको इच्छा गर्छ।

यो पद एउटी स्त्रीको गलत शिक्षा र शासनबारेको खण्डको ठीक पछि आउँछ। **यो पदले नयाँ खण्ड सुरु गर्दैन, बरु यो 2:8-15 को समापन हो।** मूल लेखहरूमा खण्ड, पद-सङ्ख्या र शीर्षकहरू थिएनन्। अध्याय 3 को पद 1 ले 2:11-15 की स्त्री वा महिलाहरूलाई जनाउँछ। यहाँ “यदि कुनै पुरुषले यस्तो सेवाको चाहना गर्छ भने” भनिएको छैन। यसको अर्थ उत्तिकै “यदि कुनै स्त्री वा महिलाहरूले यस्तो सेवाको चाहना गर्छिन् भने” पनि हुन सक्छ। **“कसैले” भन्ने शब्द तटस्थ छ, न पुलिङ्ग न स्त्रीलिङ्ग।**

पावल चाहन्थे कि महिलाहरूले अरूलाई सिकाउनुअघि पहिले आफैँ सिकून्। अनि सिकिसकेपछि पनि हुकुम चलाएर सिकाउने अधिकार आफ्नो हातमा नखोसून्। त्यसपछि उनीहरू यो निरीक्षक वा एल्डरको सेवामा प्रवेश गर्न सक्थिन् वा त्यसका लागि बोलाइन सक्थिन्। आवश्यक परिपक्वता र क्षमतासहित यो सेवा उनीहरूका लागि खुला थियो (पुरुषहरू नभएको बेला मात्र होइन)। पावलले यहाँ महिलाहरूका लागि ढोका खोल्छन्, र आफ्ना महिला सहकर्मीहरूको रूपमा यस्ता महिलाहरूलाई उनी धेरै पहिलेदेखि चिन्थे।

त्यसपछि आवश्यक योग्यताहरू आउँछन्। तिनबाट थाहा हुन्छ कि निश्चय नै पुरुषहरूले पनि यो सेवा गर्नुपर्छ। पुरुषहरूको एउटी मात्र पत्नी होस्। महिला एल्डर हुन चाहने महिलाहरूका लागि पनि यही कुरा लागू हुन्थ्यो। **सूचीको सुरुदेखि नै सर्वनामहरू तटस्थ छन्। "एउटी पत्नीको पति" त्यतिबेला वैवाहिक विश्वासयोग्यता, र एकविवाहका लागि पनि प्रयोग हुने चल्तीको अभिव्यक्ति थियो, तर पुरुषहरू मात्र एल्डर हुन पाउँछन् भन्ने माग होइन।**

त्यस समयमा पुरुषहरू pater familias को रूपमा घरको अगुवाइ गर्थे। यसमा राम्रो हुनु एउटा योग्यता थियो, जुन महिलाहरूमा पनि उसै गरी लागू हुन सक्थ्यो (1 तिमोथी 5:14 – घरको व्यवस्थापन गर्नु)। आफ्ना पत्रहरूमा पावलले यी सबै गुणहरूको माग महिलाहरूसँग पनि गर्छन्। न यी योग्यताहरू, न निरीक्षकको सेवा आफैँ पुरुषहरूको मात्र विषय हो।

महिलाहरूले पनि यो असल कामको चाहना गर्न पाउँछिन्!

डिकनको सेवाबारे कम बहस हुन्छ: पद 11 ले देखाउँछ कि महिलाहरू पनि महिला डिकन हुनुपर्छ।

महिलाहरूलाई मण्डलीको नेतृत्वबाट अलग राख्नु भनेको आफैँलाई हानि पुऱ्याउनु हो (एफिसी 5:29)। दुर्भाग्यवश, दिदीबहिनीहरूलाई नेतृत्वका समूहहरू र "दाजुभाइहरूको बैठक" बाट अलग राखिँदा प्रायः थोरै योग्य वा अयोग्य पुरुषहरू मण्डलीको नेतृत्वमा आएका छन्। यसबाट भएको हानिको वर्णन यहाँ गरिरहनुपर्दैन।

पवित्र आत्माले पुरुष र महिलाहरूलाई अगुवाइ गर्ने र अगुवा भएर उभिने वरदान दिनुहुन्छ (1 कोरिन्थी 12:28; रोमी 12:8)। यस्ता महिलाहरूलाई खोज्न, उनीहरूलाई प्रोत्साहन दिन र यस्ता सेवाहरूमा निम्ता दिन सुरु गरौं। पहिलो, सरल कदम यो हुन सक्छ कि नेतृत्वका बैठकहरू पुरुष अगुवाहरूका पत्नीहरूसँगै गरियोस्।

यदि पत्रुस र पावलको धारणा मण्डलीको नेतृत्व पुरुषहरूका लागि मात्र छुट्याइएको छ भन्ने हो भने, नेतृत्वका वरदानहरूबारेका उनीहरूका शिक्षाहरू यो सीमा स्पष्ट नपारी किन पुरुष र महिला दुवैलाई सम्बोधित छन्? आत्मिक वरदानहरूबारेका शिक्षाहरूले देखाउँछन् कि नयाँ करारमा मण्डलीको नेतृत्वको सम्बन्धमा पुरुष र महिलाबीच कुनै भिन्नता छैन।

येशूले आफ्नो नयाँ आन्दोलनका संस्थापक प्रेरितहरूको रूपमा बाह्र जना प्रेरित रोज्नुभयो, यो कुराले पनि यसको विरोध गर्दैन। हो, उनीहरू सबै यहूदी, स्वतन्त्र र पुरुष थिए। **तर उहाँले उनीहरूलाई नयाँ करारको**

उद्घाटनअघि, एउटा सङ्क्रमणकालमा नियुक्त गर्नुभयो। बाह्र कुलपिताहरूको अनुरूप उनीहरू येशूका अनुयायीहरूको रूपमा परमेश्वरका जनताको पुनःस्थापनाको प्रतीक बने।

यो निर्विवाद छ कि पेन्तिकोसपछि, आत्माको युगमा, पछिका मण्डलीका अगुवाहरू गैरयहूदी वा दास हुन सक्थे। बाह्र जना यहूदी र स्वतन्त्र थिए भन्ने कुरा यस्ता अगुवाहरूको विरुद्धमा कुनै तर्क होइन। त्यसै गरी बाह्र प्रेरितहरू पुरुष थिए भन्ने कुरा पछिका अगुवाहरू महिला हुन सक्थे भन्ने कुराको विरुद्धमा कुनै तर्क होइन।

यदि महिलाहरूको नेतृत्वको सेवामा कुनै काम छैन भन्ने कुरा प्रेरितहरूका लागि महत्त्वपूर्ण भएको भए, उनीहरूले त्यो भन्ने थिए। तर कतै पनि महिलाहरूलाई अलग राख्ने कुराको सङ्केतसम्म छैन।

अन्त्यमा यो आपत्तिबारे, कि यी सबै कुरा सबैलाई एकनास बनाउने र पुरुष र स्त्रीबीच सृष्टिबाटै आएका भिन्नताहरू हटाउने काम हो। म यसको स्पष्ट विरोध गर्छु, किनकि आदमको छेउमा दोस्रो आदम होइन, बरु हव्वा राखिइन्। आदमसँग जे छैन, त्यो हव्वासँग छ। सँगै उनीहरू पदसोपान वा स्थानअनुसारको तल-माथिको क्रमविना एक-अर्काका पूरक हुन्छन्।

पुरुष र स्त्रीबीचका भिन्नताहरू स्पष्ट छन् र बेवास्ता गर्न सकिँदैन। इगालिटेरियन शब्द, अर्थात् पुरुष र स्त्रीको समानता, यो बहसमा त्यति उपयोगी छैन। यहाँ कुरा पुरुष हुनुलाई स्त्री हुनुभन्दा, र स्त्री हुनुलाई पुरुष हुनुभन्दा फरक बनाउने कुराको होइन, बरु बाइबलविपरीत दर्जाको भिन्नतालाई हटाउने हो, जसद्वारा मण्डलीमा स्त्रीको कामलाई सीमित गरिन्छ वा रोकिन्छ नै। **महिलाहरूको कामलाई साँघुरो बनाउनु अन्ततः पवित्र आत्माको प्रतिरोध गर्नु हो।**

12 शिर ढाक्ने ओढ्नी – आज पनि?

तथाकथित शिर ढाक्ने ओढ्नी नयाँ करारमा 1 कोरिन्थी 11:2-16 मा मात्र आउँछ। स्पष्ट रूपमा कोरिन्थमा यो विवादास्पद विषय थियो। यहाँ पनि पत्र पाउनेहरूको पृष्ठभूमि हामी जान्दैनौं। यसबारे पावलले लेखेको हरेक वाक्य कोरिन्थीहरूले बुझेका हुनुपर्छ। मेरो व्याख्याको प्रयास धेरैमध्ये एउटा हो। हाम्रा लागि यो कठिन पाठ नै रहन्छ। यो कुरा बुझ्न, प्रिय बहिनी, तपाईं शिर ढाक्नुहुन्छ भने, एक पटक यही खण्डबाट त्यसको कारण आफैंलाई स्पष्ट पार्नुहोस् भनेर म अनुरोध गर्छु। **तपाईं किन, कहाँ र कहिले शिर ढाक्नुहुन्छ (यदि यो तपाईंमा लागू हुन्छ भने)?**

यहाँ कुरा पावलको यो पाठलाई, जुन हामीलाई होइन, बरु हाम्रा लागि लेखिएको हो, लागू गर्ने र यो प्रश्नको उत्तर दिने हो: के यो आज बाध्यकारी छ, र छ भने, कसरी?

यो खण्डको प्रायः यसरी व्याख्या गरिन्छ: पुरुष, अर्थात् पति, स्त्रीको शिर हो र सृष्टिअनुसार उनको नेतृत्वको भूमिका छ। स्त्री, अर्थात् पत्नीले, प्रार्थना र अगमवाणी गर्दा आफ्नो शिरमा केही राखेर, अर्थात् शिर ढाक्ने ओढ्नी (आज: स्कार्फ, टोपी, घुम्टो आदि) लगाएर यो कुरा सार्वजनिक रूपमा व्यक्त गर्छिन्। ढाक्नका लागि कस्तो लुगा भनिएको हो, त्यो खुला नै रहन्छ। सायद आवश्यक पर्दा माथिल्लो वस्त्रको लामो छेउलाई शिरको वरिपरि र माथि ओढाइन्थ्यो।

पहिलो प्रश्न यो हो कि शिर ढाक्ने कुरा कहाँ मागिएको छ: आराधनाभित्र वा बाहिर? कुरा यो हो कि दिदीबहिनीहरूले **कहाँ** प्रार्थना र अगमवाणी गर्छन्। अघिल्लो एउटा अध्यायमा (अध्याय 8) मैले भनें कि यो आराधनासँग, अर्थात् पुरुष र महिलाहरू सँगै प्रार्थना र अगमवाणी गर्ने ठाउँसँग सम्बन्धित हुनैपर्छ।

सामान्यतया यो मानिन्छ कि पावलले महिलाहरूलाई शिर ढाक्न आग्रह गर्छन्, किनकि उनीहरू वा उनीहरूमध्ये केही अब त्यसो गर्न चाहँदैनथिन्। यस्तो हुन सक्छ। पद 10 को आधारमा म बरु उल्टो देख्छु: **महिलाहरूले आफ्नो शिर ढाक्ने ओढ्नी हटाऊन् भन्ने माग गर्ने पुरुषहरू थिए।** या त नयाँ ख्रीष्टियन स्वतन्त्रताको रूपमा, या अनैतिक उद्देश्यले, अर्थात् मण्डलीका महिलाहरू र तिनका कपाललाई त्यसरी हेर्न पाउन, जसरी अरू बेला सम्भव थिएन वा मुस्किलले सम्भव थियो। **त्यसैले पावलले महिलाहरूलाई प्रोत्साहन दिन्छन् र सबै महिलाहरूलाई शिर ढाक्न पाउने अधिकार दिन्छन् (पद 10)।** तर अब कसले के माग गऱ्यो भन्ने प्रश्नको उत्तर दिनु अनिवार्य छैन।

यसका लागि त्यस समयमा ग्रीक कोरिन्थ र रोमी साम्राज्यमा शिर ढाक्ने ओढ्नीको भूमिका के थियो, त्यो जान्नुपर्छ। विवाहित महिलाहरूले आराधनामा मात्र होइन, सार्वजनिक ठाउँमा सधैँ शिर ढाक्ने ओढ्नी लगाउँथिन्। अरू पुरुषहरूका लागि उपलब्ध नहुने विवाहित स्त्रीको रूपमा यो उनको मर्यादाको अंश थियो। शिर नढाक्ने वेश्याहरू र दासीहरूभन्दा फरक। पछिल्लाहरूलाई त यो निषेध थियो। शिर ढाक्नु, सायद घुम्टोजस्तो ओढ्ने कपडा, एकातिर सुरक्षा र अर्कातिर पतिप्रति वफादारीको चिन्ह थियो। यो ढाकाइद्वारा व्यक्त हुने एउटा सामाजिक मर्यादा थियो। **शिर ढाक्ने ओढ्नीको सम्बन्धमा अधीनताको प्रश्न सान्दर्भिक**

थिएन। त्यो प्राचीन संस्कृतिमा महिलाहरू जसरी पनि अधीनमा थिइन्। शिर ढाक्ने ओढ्नी अधीनताको होइन, बरु सम्बद्धताको, अर्थात् पतिसँगको नाताको चिन्ह थियो। अधीनता कोरिन्थीहरूलाई लेखिएको यो पाठको विषय होइन। कोरिन्थमा र त्यतिबेला लगभग सबैतिर जुन राम्रो सामाजिक चलन थियो, त्यो आज पनि इस्लामिक देशहरूमा छ, तर हामीकहाँ पश्चिममा अब छैन। शिर ढाक्ने ओढ्नीजस्ता प्रतीकहरूको अर्थ त्यहाँ मात्र हुन्छ, जहाँ समाज र त्यसको संस्कृतिलाई तिनको अर्थ थाहा हुन्छ।

शिर ढाक्ने विषयलाई व्यवस्थित गर्न पद 10 मा पावल स्पष्ट निर्देशन दिन्छन् – **ध्यान दिनुहोस्, मूल पाठमा शिरमा अधिकार वा शक्तिको चिन्ह राख्नेबारे केही लेखिएको छैन** (अर्थात् शिर ढाक्ने ओढ्नी)। ठीकसँग अनुवाद गर्दा यसो भनिएको छ:

> **यसकारण स्वर्गदूतहरूका कारण स्त्रीको आफ्नो शिरमाथि अधिकार होस्।**

यो पदले देखाउँछ कि सायद अब शिर ढाक्ने ओढ्नी आवश्यक छैन भन्ने माग उठाइएको थियो, किनकि अब पावल भन्छन्: स्त्रीले शिर ढाक्ने ओढ्नी लगाउने कि नलगाउने भन्ने आफैँ निर्णय गर्न पाउँछिन्। अनि मण्डलीका सबै महिलाहरूले। विश्वासमा आएका अविवाहित, दासत्वबाट मुक्त गरिएका, दासी र वेश्याहरूले पनि। पावलले हरेक स्त्रीलाई मण्डलीमा, अर्थात् आराधनामा शिर ढाक्ने मर्यादा दिन्छन्। एक दिन स्वर्गदूतहरूको न्याय गर्ने आदर पाउनेले (1 कोरिन्थी 6:3) निश्चय नै यो विषयमा आफैँ निर्णय गर्न पाउँछिन्।

यसरी यो पाठ पढिँदा हामीले 21औँ शताब्दीमा सोध्ने प्रश्नको उत्तर पनि पावलले दिन्छन्: शिर ढाक्नु आफ्नो लागि उचित छ कि छैन, त्यो हरेक स्त्रीले आफैँ निर्णय गर्छिन्। उनका पतिले होइन, मण्डलीको नेतृत्वका पुरुषहरूले पनि होइन। आज आराधनामा शिर ढाक्ने ओढ्नीले बाहिरका मानिसहरूमा बरु अलमल पैदा गर्छ। यो कोरिन्थमा यसले जे गर्थ्यो, त्यसको ठीक उल्टो हुने थियो। आज शिर ढाक्ने ओढ्नी शब्दको वास्तविक अर्थमै समयभन्दा पछाडि परेको कुरा हो।

सांस्कृतिक र समयअनुसारका अनुकूलनहरूभन्दा फरक, यो पाठबाट सबै युगका लागि लागू हुने कुरा यी हुन्:

- **शिरको अर्थ प्रमुख, अगुवा वा कसैमाथिको अधिकार होइन, बरु उत्पत्ति र स्रोत हो।**
- शिरको रूपमा ख्रीष्ट पुरुषको आदरणीय उत्पत्ति हुनुहुन्छ (उनको सृष्टिकर्ताको रूपमा); शिरको रूपमा पुरुष (आदम) स्त्री (हव्वा) को आदरणीय उत्पत्ति हुन्; र शिरको रूपमा परमेश्वर ख्रीष्टको आदरणीय उत्पत्ति हुनुहुन्छ (उहाँको देहधारणमा)।
- **पुरुष र महिलाहरू आराधनामा प्रार्थना गर्छन् र अगमवाणी बोल्छन्।**
- हरेकले आफ्नो आदरणीय शिरलाई आफ्नो अस्तित्वको स्रोत र उत्पत्तिको रूपमा आदर गर्छ, विशेष गरी इज्जत र लाजको संस्कृतिमा। लाज र अनादर परमेश्वरसँग होइन, संस्कृतिसँग सम्बन्धित छन्।
- **पुरुष र स्त्रीबीचको भिन्नता चिनिने गरी रहोस्।**
- पुरुष र स्त्री एक-अर्कामा निर्भर छन्, उनीहरू पदसोपान वा मूल्य र दर्जाको भिन्नताविना एक-अर्काका पूरक हुन्छन्।

- **परमेश्वरको महिमा र आदर अग्रस्थानमा छ। आराधनामा कुनै कुराले पनि ध्यानलाई परमेश्वरबाट अन्तै नमोडोस्।**
- पावलले लिङ्गसम्बन्धी यो विषयलाई एउटा वाक्यमा समेट्छन्, जसले समान दर्जालाई सार रूपमा व्यक्त गर्छ, जुन भेला भएको मण्डलीमा, आराधनामा पनि लागू हुन्छ:
- किनकि जसरी स्त्री पुरुषबाट भइन्, त्यसरी नै पुरुष पनि स्त्रीद्वारा हुन्छ; तर सबै कुरा परमेश्वरबाट हुन्छ। [1 कोरिन्थी 11:12]

यो जटिल खण्डमा निश्चय नै खण्डको ठीक बीचमा रहेको यो एउटा पद 10 (वा 12) भन्दा धेरै कुरा छन्।

त्यसैले, 1 तिमोथी 2 मा जस्तै, अब मेरो व्याख्यासहितको सम्पूर्ण खण्डको अनुवाद आउँछ, जसरी म यसलाई छोटकरीमा व्याख्या गर्ने थिएँ:

तिमीहरू कोरिन्थीहरूले यो कुरा बुझ, भन्ने मेरा लागि महत्त्वपूर्ण छ, कि हरेक पुरुषको उत्पत्ति, अर्थात् शिर, ख्रीष्ट, अर्थात् मसीह हुनुहुन्छ। उहाँद्वारा आदम र उनीसँगै सबै पुरुषहरू सृष्टि गरिए। अनि पुरुषहरूको रूपमा तिमीहरू उहाँसँग सम्बद्ध छौ।

स्त्रीको शिर पुरुष हो। आदमसँग एकता बन्न आदमको छेउबाट हव्वालाई बनाइयो। आदम शिर, हव्वा शरीर। पुरुष स्त्रीको उत्पत्ति हो र स्त्री पनि पत्नीको रूपमा सहयोग र पूरकताका लागि पुरुषसँग सम्बद्ध छिन्।

यही सम्बन्ध हामी ख्रीष्टमा पनि देख्छौं। उहाँको शिर परमेश्वर हुनुहुन्छ। उहाँ मानिस बन्नुहुँदा परमेश्वरले उहाँलाई, आफ्ना पुत्रलाई, जन्माउनुभयो, जो उहाँसमान हुनुहुन्छ।

यदि कोरिन्थमा कुनै पुरुषले सभामा सबैले सुन्ने गरी प्रार्थना गर्छ वा अगमवाणी बोल्छ, र उसले आफ्नो शिर ढाकेको छ भने, त्यो अनादरको कुरा हो। उसले आफ्नो शिर, अर्थात् ख्रीष्टलाई होइन, आफैंलाई आदर दिन्छ। किनकि मूर्तिपूजकहरू मूर्तिहरूलाई बलि चढाउँदा आफ्नो शिर ढाक्छन्। शिर नढाकेर पुरुषले नम्रता देखाउँछ र अदृश्य ख्रीष्टलाई आदर दिन्छ।

महिलाहरूमा यो उल्टो छ। सभामा प्रार्थना गर्ने र अगमवाणी बोल्ने तर शिर नढाक्ने महिलाहरूले आफ्नो शिरमाथि लाज ल्याउँछिन्। उनीहरूले आफैंलाई र आफ्ना पतिलाई, अर्थात् आफ्नो शिरलाई, अनादर गर्छिन्। किनकि खुला कपालले उनीहरू परमेश्वर र ख्रीष्टतर्फ होइन, आफूतर्फ ध्यान तान्छिन्।

यदि कसैले महिलाहरूले शिर ढाक्नुपर्दैन भन्ने माग गर्छ भने, उसले यो कुरा अन्त्यसम्म सोचेको छैन। किनकि तिमीहरूलाई त थाहै छ कि कोरिन्थमा शिर नढाकेकी स्त्रीलाई कपाल खौरिएकी स्त्रीजस्तै ठानिन्छ, र उनी वेश्यावृत्ति गर्ने वा यौन सम्बन्धको खोजीमा हिँड्ने स्त्रीजस्ती देखिन्छिन्। यदि उनी सार्वजनिक ठाउँमा आफूलाई ओढ्दिनन् वा शिर ढाक्दिनन् भने, तर्कअनुसार उनले आफ्नो कपाल पनि काटून् वा पूरै खौरून्।

मलाई थाहा छ, आफ्नो मागद्वारा तिमीहरू यो त चाहँदैनौ! तर तिमीहरू बाँचिरहेको समाजमा यही परिणाम हुने थियो! त्यसैले तिमीहरूकहाँ आउने र सार्वजनिक ठाउँमा शिर ढाक्ने सामान्य चलन तिमीहरूकहाँ अस्वीकार गरिएको देख्ने मानिसहरूका लागि ठेस बन्ने जोखिम नउठाओ।

पुरुषहरूले आराधनामा, परमेश्वरको उपस्थितिमा आफूलाई नढाकून्। किनकि पुरुष परमेश्वरको स्वरूप र उहाँको महिमाको झल्को हो। स्त्री पनि परमेश्वरको स्वरूप हुन्, तर त्यसबाहेक उनी पुरुषको महिमाको झल्को पनि हुन्। उनको सुन्दरता उनका पतिको सुन्दरता हो, जसबाट उनी सृष्टि गरिइन् र जोसँग उनी एक छिन्।

स्त्री पुरुषको महिमा कसरी बनिन्? निश्चय नै पुरुष स्त्रीबाट सृष्टि गरिएकाले होइन, बरु स्त्री पुरुषबाट, उनको छेउबाट बनाइएकीले। अनि स्त्री पुरुषको महिमा यसकारण होइनन् कि पुरुष स्त्रीको खातिर सृष्टि गरिए, बरु उल्टो। पुरुष एक्लै थिए र उनलाई सहयोग चाहिएको थियो, त्यसैले स्त्री पुरुषको खातिर सृष्टि गरिइन्।

यसैकारण, स्त्रीको यति ठूलो मूल्य भएकाले र उनी पुरुषका लागि यति ठूलो आशिष् भएकाले, उनले आफ्नो शिरबारे आफैँ निर्णय गरून् र त्यसलाई ढाक्ने अधिकार आफैँ राखून्। कसैले पनि उनलाई यो आदेश दिन पाउँदैन। न उनका पति, न मण्डलीका अगुवाहरूले उनलाई शिर ढाक्ने ओढ्नी नलगाउन (वा लगाउन) आदेश दिन पाउँछन्। एक दिन उनले स्वर्गदूतहरूको समेत न्याय गर्नेछिन् – त्यसो भए यो विषयमा त उनले निर्णय गर्न सक्छिन् र पाउँछिन् नै।

तर आफ्नो स्वतन्त्रता र निर्णय गर्ने अधिकारमा स्त्रीले यो कुरामा ध्यान दिऊन् कि उनी आफ्ना पतिबाट स्वतन्त्र छैनन्। स्त्री पुरुषविना अस्तित्वमा हुँदिनन् र पुरुष पनि स्त्रीविना अस्तित्वमा हुँदैनन्। परमेश्वरको विचार सधैँ पुरुष र स्त्रीको सहकार्य र सँगै रहनु थियो। शिर र शरीरको एकतामा उनीहरू सँगै, एकमत भएर, एक-अर्काको अधीनमा रहेर, एक-अर्काका पूरक भएर काम गर्छन्।

एक जना अर्कोविना अस्तित्वमा हुँदैन भन्नुको अर्थ के हो? पहिलो मानव-दम्पतीको सृष्टिलाई फेरि एक पटक सम्झ। सुरुमा स्त्री पुरुषबाट आइन्। उनको छेउबाट। फेरि उनीसँग एक शरीर हुन उनलाई उनीकहाँ ल्याइयो। तर अझ अगाडि सोच: त्यसबेलादेखि हरेक पुरुष स्त्रीबाट आउँछ। पुरुषविना स्त्री हुने थिइनन् र स्त्रीविना पुरुष हुने थिएनन्। दुवै समान मर्यादाका, समान मूल्यका र समान स्थानका छन्, आफ्नो भिन्नतामा पूर्ण पूरकता। यी सबै परमेश्वरको विचार थियो। उहाँ त्यो शिर हुनुहुन्छ, जहाँबाट यी सबै निस्केका हुन्।

यो सबैलाई हेरेर म तिमीहरूलाई सोध्छु: के कुनै स्त्रीले सार्वजनिक रूपमा, तर नओढी र शिर नढाकी परमेश्वरसँग प्रार्थना गर्नु उचित हो? होइन, तिमीहरू सहमत हुनेछौ, कोरिन्थ र रोमी साम्राज्यका चलनहरूलाई हेर्दा यो उचित होइन। केही रीतिरिवाज र चलनहरू यस्ता हुन्छन्, जो मानिसहरूका लागि प्रकृतिका नियमजस्तै हुन्छन्। यदि कुनै पुरुषले सामान्य चलनविपरीत लामो कपाल पाल्छ भने, त्यसलाई लाजको कुरा ठानिन्छ। यसमा पनि महिलाहरूमा ठीक उल्टो छ। महिलाहरूको लामो कपाल उनीहरूको महिमा, उनीहरूको स्वाभाविक शृङ्गार हो, जसलाई त्यसरी नै हेरिन्छ। पुरुषको महिमा होस् भनेर लामो कपाल उनलाई शृङ्गार गर्ने घुम्टो वा ओढ्नेजस्तै दिइएको छ।

पुरुषहरूलाई यति आकर्षक लाग्ने यो शृङ्गारलाई उनले सभामा ढाकून्। यो महिमाले ध्यान खिच्ने ठाउँ यो होइन, जसरी पुरुषले शिर नढाकेर आफ्नो नम्रता देखाउनुपर्छ। किनकि कुरा परमेश्वर र ख्रीष्टको आदर र महिमाको हो।

यदि कोरिन्थमा कसैले यसबारे बहस गर्न चाहन्छ र शिर ढाक्ने यो चलनमाथि प्रश्न उठाउँछ भने, उसले आफैँलाई यो कुरा स्पष्ट पारोस् कि यस्तो कतै पनि हुँदैन। जसरी तिमीहरू महिलाहरूलाई शिर ढाक्ने ओढ्नी नलगाउन आदेश दिन चाहन्छौ, त्यसरी। कुनै पनि मण्डलीले यस्तो अभ्यास गर्दैन, त्यसैले शिर ढाक्ने सम्बन्धमा सामान्यतया जे लागू हुन्छ, जे आदरणीय छ र जसले कसैलाई ठेस पुऱ्याउँदैन, त्यसैमा टिकिरहो।

13 पुरुष शिरको रूपमा – एकतर्फी अधीनता?

पावल र पत्रुसले सात पटकभन्दा कम होइन, पत्नीहरूलाई आफ्ना पतिहरूको अधीनमा रहन आग्रह गर्छन्, ती पतिहरू विश्वासी नभए पनि र प्रेमपूर्ण व्यवहार नगरे पनि। त्यस समयमा महिलाहरूले यस्तो व्यवहार गर्नुपर्नु एकदमै सामान्य कुरा थियो, कुनै नयाँ कुरा थिएन। पति घरका मालिक थिए। उनी शासन गर्थे र सबै उनका अधीनमा थिए: पत्नी (हरू), छोराछोरी, दासहरू र अरू सँगै बस्नेहरू। महान् दार्शनिक अरस्तु (Aristoteles) ले प्राचीन कालमा घरलाई यसरी नै व्यवस्थित गरेका थिए, माथिदेखि तलसम्म, स्पष्ट पदसोपानसहित। यसरी नै जीवन जिइन्थ्यो, यसरी नै यसले साम्राज्य र प्राचीन समाजलाई स्थिरता र व्यवस्था दिन्थ्यो। यसबाट विचलन सहिँदैनथ्यो। यो बाइबलीय आदर्श थिएन, किनकि यो व्यवस्थाले पुरुष र स्त्रीलाई पदसोपानविनाका बराबरीका साझेदारको रूपमा वर्णन गर्दैन। तर पतनपछि जसरी पूर्वानुमान गरिएको थियो, कुरा त्यस्तै भइसकेको थियो (उत्पत्ति 3:16)। सम्पूर्ण रोमी साम्राज्यमा सुसमाचारको भेट ठीक यही सामाजिक संरचनासँग हुन्छ।

अधीनतामा किन यति जोड दिइन्छ, र के यो आज पनि उसै गरी लागू हुन्छ? धेरै महिलाहरूले आफ्नो भूमिकालाई सहन गाह्रो र कुनै उपायविनाको अनुभव गरिन्। सकेसम्म उनीहरूले परिस्थितिसँग सम्झौता गरिन्। प्रायः उनीहरू आफ्ना पतिभन्दा धेरै कम उमेरका हुन्थिन्, उनीहरू पतिको सम्पत्ति थिइन्, उनीहरूको कुनै आवाज थिएन, थोरै मात्र स्वतन्त्रता थियो र कुनै अधिकार थिएन। प्रेम-विवाह भन्ने कुरा थिएन! अधीनता आनन्दभन्दा बढी भारी र बाध्यता थियो। अब येशूलाई स्वीकार गर्नेहरूको रूपमा उनीहरू येशू ख्रीष्टसँग जीवित सम्बन्धमा आएका छन्। अब उनीहरू उहाँसँग बाँच्छिन् र अब प्रभुको अधीनमा रहेझैं हृदयदेखि आफ्ना पतिहरूको अधीनमा रहन सिक्न सक्छिन्। सुसमाचारले उनीहरूलाई ल्याएको स्वतन्त्रता र स्त्रीको रूपमा सुसमाचारले फर्काइदिएको मर्यादा आफ्ना पतिहरूविरुद्ध विद्रोह गर्ने बहाना बन्नु आवश्यक थिएन। यस्तो व्यवहारद्वारा त्यतिबेलाको समाजमा सुसमाचारको बदनाम नहोस् भन्नेमा प्रेरितहरू ठूलो जोड दिन्छन्।

यो प्राचीन संसारमा घरका मालिकको रूपमा पतिहरू स्त्रीका शिरजस्ता देखिन्छन्। पहिले नै भनिएझैं, यो बाइबलीय आदर्श होइन, बरु जीवनको वास्तविकता हो, जसको यहाँ थप मूल्याङ्कन गरिँदैन। तर यसलाई नयाँ परिभाषा दिइन्छ। किनकि नयाँ करारमा कतै पनि पुरुषहरूलाई राम्ररी शासन गर्न वा बुद्धिमानीसाथ राज्य गर्न आज्ञा दिइएको छैन। प्रभु येशू ख्रीष्टको नमूनामुनि शिर हुनुले नयाँ परिभाषा पाउँछ (एफिसी 5:21-33): शिर, अर्थात् पतिले, आफ्नी पत्नीलाई आफूलाई जस्तै प्रेम गरून्, आत्मबलिदानसम्मै प्रेम गरून्। उनले पत्नीको पालनपोषण र हेरचाह गरून्।

यी वचनहरू घरमा भेला हुने मण्डलीलाई पढेर सुनाइँदा प्राचीन घरमा बस्ने हरेक व्यक्तिलाई सीधै सम्बोधन गरिन्थ्यो। यो त आफैंमा असामान्य थियो। तर यत्ति मात्र होइन, किनकि पावलले पुरुषहरूसँग जे माग गरे, त्यो क्रान्तिकारी थियो। पति-पत्नीको एक-अर्काप्रति, छोराछोरी र दासहरूप्रति यस्तो व्यवहारले घरको पितृसत्तात्मक संरचनालाई एक किसिमको प्रेमको पितृसत्तामा बदलिदियो। अनि यसरी पुरुष र स्त्रीको संरचना परमेश्वरले सुरुमा जे चाहनुभएको थियो, त्यसको नजिक आउन थाल्यो। त्यसो गर्दा त्यतिबेलाका

सामाजिक संरचनाहरूमाथि आक्रमण नगरीकन। त्यसले सुसमाचारलाई अत्यधिक हानि गर्ने थियो। पतित संसारका यी बलिया संरचनाहरूलाई ख्रीष्टको प्रेमले भित्रैबाट खोक्रो पार्छ, नरम बनाउँछ र बदल्छ।

विश्वासमा आएका दासहरूमा पनि यही कुरा लागू हुन्थ्यो। उनीहरू आफ्ना मालिकहरूको अधीनमा रहनुपर्थ्यो। आज प्रेरितहरूका यी वचनहरूद्वारा दासप्रथालाई जायज ठहराउने विचार कसैको मनमा आउने थिएन। तर 19औँ शताब्दीसम्म ख्रीष्टियनहरूले यो पनि गरे। प्राचीन कालमा दासप्रथा समाजको बलियो र अस्तित्वकै अंश थियो। आज हाम्रा लागि यसको कल्पना गर्न सकिँदैन। दासप्रथा कहिल्यै परमेश्वरको इच्छा थिएन – यसले मानिसलाई तुच्छ ठान्छ। तैपनि अब विश्वासमा आएका दासलाई प्रभुको सेवा गरेझैं हृदयदेखि सेवा गर्न आग्रह गरिन्छ। त्यसै गरी मालिकहरूलाई पनि आफ्ना दासहरूप्रति दयालु व्यवहार गर्न आग्रह गरिन्छ, झन् यसकारण कि तीमध्ये धेरै अब उनीहरूका दाजुभाइ थिए। ख्रीष्टमा अब स्वतन्त्र र दास भन्ने कुरा रहेन।

प्रेरितहरूले प्राचीन घरको व्यवस्थालाई यही संरचनामा (पति, पत्नी, छोराछोरी, दासहरू) सम्बोधन गरे, यसले स्पष्ट पार्छ कि यी निर्देशनहरू हामीलाई होइन, बरु हाम्रा लागि लेखिएका हुन्। भिन्नता यो हो कि आज हाम्रो सामाजिक संरचनामा न दासप्रथा छ, न आफ्नो pater familias, अर्थात् शासन गर्ने घरमुलीसहितको प्राचीन घर। कानुनअनुसार पुरुष र स्त्री समान अधिकार भएका छन्। अनि यसका लागि हामी धन्यवादी मात्र हुन सक्छौं। आज धेरै साझा बसोबास छन्, एक्लै बस्नेहरूका धेरै घरहरू र वृद्धाश्रमहरू छन्, जुन त्यतिबेला थिएनन्, र त्यसैले तिनका लागि प्रेरितहरूका कुनै निर्देशन पनि छैनन्।

पावलले स्पष्ट पार्छन् कि घरको शासक pater familias होइन, बरु ख्रीष्ट सबैका प्रभु हुनुहुन्छ। सबै पहिले यी स्वर्गीय प्रभुप्रति जवाफदेही छन्।

त्यसो भए यी निर्देशनहरूसँग हामी के गर्छौं?

व्यापक रूपमा फैलिएको एउटा धारणा यो हो कि स्त्रीको अधीनता सृष्टिको व्यवस्थामा जरा गाडेर बसेको छ। तर एकमात्र असल व्यवस्था पतनअघिको व्यवस्था हो। पदसोपानविना, पुरुषको शिर हुनुविना र स्त्रीको एकतर्फी अधीनताविना। पतनपछि मात्र त्यो अव्यवस्था सुरु भयो, जसमा पुरुषले अनुचित रूपमा र कुनै अख्तियारविना स्त्रीमाथि शासन गर्छ। यो सधैँ र मूल रूपमा नराम्रो थियो भनेर म भन्दिनँ, तर दासप्रथा जस्तै यसलाई पनि कसैले फर्काउन चाहने थिएन। त्यसैले हामीले यी बाइबल-वचनहरूलाई वास्तवमै तिनीहरूको ऐतिहासिक पृष्ठभूमिमा पनि बुझ्नुपर्छ।

यसको अर्थ, छिट्टै निष्कर्ष निकालिन सक्ने जस्तो, परमेश्वरको वचनलाई अब गम्भीरतापूर्वक लिइँदैन भन्ने होइन। बरु उल्टो, अधीनता र प्रेमका यी निर्देशनहरू यसरी जिइँदा त्यो परमेश्वरको आदर्शअनुरूप हुन्छ। तर पावल र पत्रुस आफैंले प्रस्ताव गरेको एउटा अझ असल बाटो छ। पावल पारस्परिक अधीनताको कुरा गर्छन् (एफिसी 5:21) र त्यसपछि यो कुरा लागू हुने उदाहरणको रूपमा विवाहको सम्बन्धलाई प्रस्तुत गर्छन्। **वास्तवमा पत्नीले पनि आफ्ना पतिलाई प्रेम गर्नुपर्छ, नयाँ करारमा यो माग एक पटक मात्र गरिएको भए पनि। अनि त्यसै गरी पतिले पनि आफ्नी पत्नीको अधीनमा रहनुपर्छ। पत्रुसले 3:7 मा "त्यसै गरी तिमी पतिहरू पनि" भन्दा यही भन्छन्, जहाँ उनले महिलाहरूलाई अधीनमा रहन आग्रह गरेको 3:1**

लाई जनाउँछन्। त्यसबाहेक उनी भन्छन् कि हामी सबैले एक-अर्काप्रति नम्रतालाई कसिलो गरी ओढ्नुपर्छ (1 पत्रुस 5:5)।

आज विवाहलाई प्राचीन कालमा जस्तो जिउन सकिँदैन। कतिपयले यसलाई कमजोर रूपमा प्रयास गर्छन्। **तर अधीनतालाई गलत बुझिएको सृष्टिको व्यवस्थाको आधारमा जायज ठहराइन्छ भने, त्यो बाइबलीय होइन, राम्ररी चलेको भए पनि।** ख्रीष्टियन अधीनता (अर्थात् सँगी विश्वासीहरूबीचको, विश्वासी पति र पत्नीहरूबीचको पनि) दासजस्तो र अपमानजनक हुँदैन। यो नम्र, वफादार र प्रेमपूर्ण आदर, सहकार्य र सहयोग हो। नम्रता र कोमलताजस्तै अधीनता पनि सामान्य ख्रीष्टियन चरित्रको गुण हुनुपर्छ। अनि आदर्श रूपमा यो पारस्परिक हुनुपर्छ।

आफ्नै बारेमा मलाई यस्तो लागेको थियो, र अरू पुरुषहरूमा पनि मैले यही देखेँ, कि हामी पुरुषहरू यस्ता आग्रहहरूलाई एकतर्फी अधीनताको रूपमा कुनै भावनाविना स्वीकार गर्छौं। आखिर यसले पुरुषहरूलाई होइन, महिलाहरूलाई छुन्छ। हामीलाई जसरी सिकाइयो, र हामी आफ्ना मण्डलीहरूमा र केही हदसम्म समाजमा पनि जसरी हुर्कियौं, त्यसैअनुसार हामी तिनलाई बुझ्छौं। दुर्भाग्यवश यसले हाम्रो हृदयको झुकाव देखाउँछ।

पहिलो नजरमा महिलाहरूलाई सीमित गरिँदा, सम्बन्धित बाइबलका पदहरू कसरी बुझ्नुपर्छ भनेर सोध्न हामी पुरुषहरू किन सचेत हुँदैनौं? हामीमाथि लागू हुने भए हामी जुन कुरामाथि प्रश्न उठाउने थियौं, त्यस्तो कुरासँग हामी सजिलै सम्झौता गर्छौं। हाम्रा हृदयहरू बदलिन दिऔं र येशू र पावलको विद्यालयमा जाऔं।

14 न पुरुष न स्त्री

लिङ्गका भूमिकाहरूको कुरा आउँदा प्रायः गलाती 3:28 को हवाला दिइन्छ:

> [गलाती 3:26-28, जर्मन एल्बरफेल्डर बाइबलबाट अनुवादित] किनकि ख्रीष्ट येशूमाथिको विश्वासद्वारा तिमीहरू सबै परमेश्वरका पुत्रहरू हौ। किनकि तिमीहरूमध्ये जति ख्रीष्टमा बप्तिस्मा लिएका छौ, तिमीहरूले ख्रीष्टलाई धारण गरेका छौ।
>
> न यहूदी न ग्रीक, न दास न स्वतन्त्र, न पुरुष न स्त्री (न पुलिङ्ग न स्त्रीलिङ्ग); किनकि तिमीहरू सबै ख्रीष्ट येशूमा एक हौ।

प्रायः म सुन्छु कि यहाँ पावल मुक्तिको कुरा गर्छन्, जुन यहाँ गनाइएका सबै जातीय र धार्मिक समूहहरूका लागि र अन्त्यमा दुवै लिङ्गका लागि कुनै भेदभावविना खुला छ रे। कुरा ख्रीष्टमा हुनुको हो, पतित सृष्टिमा हाम्रो वास्तविक जीवनको होइन रे। त्यहाँ यी भिन्नताहरू अझै रहन्छन् रे।

तर पत्रको ठीक सुरुमा पावल कुन विषय उठाउँछन्? पत्रुस र यहूदीहरू अन्यजातिहरूबाट अलग भएर छुट्टै टेबलमा खाना खान बस्थे। गलाती 3:28 ले सम्बोधन गर्ने समस्या यही थियो। अर्थात् मण्डलीको एकदमै व्यावहारिक समस्या, जसलाई यो पदले सुल्झाउन चाहन्छ।

यो सत्य हो, हामी जे छौं त्यही रहन्छौं, तर सबैमा यस्तो कुरा थपिन्छ, जुन जाति, वर्ग वा लिङ्गअनुसार हामी जे छौं, त्योभन्दा ठूलो छ: पुत्रत्व। पावल पुत्रत्वको प्राचीन दर्जाको कुरा गर्छन्। यसमा विशेषाधिकार र मर्यादा, अधिकार र उत्तराधिकार पर्थे। यो छोरीहरूमा लागू हुँदैनथ्यो। परमेश्वरको पुत्रत्व पावलले विश्वासीहरूलाई, पुरुष र महिला दुवैलाई, प्रदान गर्छन्!

यहूदी धर्ममा मुक्ति, र पुरानो करारमा त्यसलाई जे बुझिन्थ्यो, यहाँ नाम लिइएका समूहहरूका लागि पहिल्यै उपलब्ध थियो। ग्रीकलाई खतनाको सर्तमा यहूदी धर्म अपनाएको व्यक्तिको रूपमा स्वीकारियो। इस्राएली जनतामा पुरुष र स्त्रीजस्तै स्वतन्त्र र दासहरू पनि थिए। पावलले धेरै नयाँ कुरा भन्ने थिएनन्। मुक्तिको दृष्टिकोणबाट गरिएको यो व्याख्या गलत त होइन, तर यो सबै कुरा होइन।

कुरा यसभन्दा बढीको हो, अर्थात् मानिसलाई हेर्ने दृष्टिकोणको। मूलमा यो पद 28 ले भन्छ कि सबै मानिस परमेश्वरको स्वरूप हुन्, सबैको मर्यादा एउटै छ र पापीहरूको रूपमा सबैको समस्या एउटै छ: उनीहरूलाई ख्रीष्ट चाहिन्छ र उनीहरूले ख्रीष्टलाई पाउँछन्। यी तीन जोडीलाई अझ अगाडि बढाउन सकिन्छ: वृद्ध र जवान, गरिब र धनी, बलिया र कमजोर, छोराछोरी र आमाबुबा, अपाङ्गता भएका र नभएका मानिसहरू, धार्मिक विधिअनुसार शुद्ध र अशुद्ध। गलातीहरूका लागि बुझ्न सकिने गरी पहिलो स्थानमा यो कुरा छ कि अब मसीहको परिवारमा यहूदी र अन्यजातिहरू सबै बराबर र सबै एक छन्। सबै परमेश्वरका पुत्र हुन्। मण्डलीमा हामी हरेकलाई परमेश्वरको पुत्रको रूपमा भेट्छौं। अझै रहेका अरू सबै भिन्नताहरू पछाडि पर्छन् र एक-अर्काप्रतिको हाम्रो व्यवहार र बोलीलाई अब निर्धारण गर्दैनन्।

पावलले यी तीन समूहको नाम लिन्छन्, किनकि उद्धार नभएको संसारमा यिनीहरूबीच तनाव हुन्छ। मण्डलीमा यी भिन्नताहरू झगडाको कारण बन्नु हुँदैन। यहूदीहरू आफूलाई परमेश्वरका चुनिएका जनता ठान्थे, अन्यजातिहरूलाई उनीहरू तुच्छ दृष्टिले हेर्थे। खतनाविना अन्यजातिहरू परमेश्वरका जनताको अंश हुन सक्दैनथे। दासहरू शोषण गरिने सम्पत्ति थिए। उनीहरूको कुनै मूल्य थिएन, कुनै आवाज थिएन र कुनै अधिकार थिएन। त्यस समयमा महिलाहरू पनि सम्पत्ति र पुरुषभन्दा कम मूल्यका थिइन्। उनीहरूको पनि कुनै आवाज थिएन र थोरै अधिकार थियो। ख्रीष्टमा अब हामी एक-अर्कालाई त्यसरी भेट्छौं, जसरी परमेश्वरले सधैँ चाहनुभएको थियो। बप्तिस्मा र विश्वासद्वारा सबै ख्रीष्टलाई स्वीकार गर्नेहरू बन्छन्। सबै सामाजिक, जातीय र पदसोपानमा आधारित भिन्नताहरू ख्रीष्टमा अन्त्य भएका छन्। मण्डलीमा अब दाजुभाइ र दिदीबहिनीहरू मात्र छन्। त्यहाँ परमेश्वरको नजरमा यी भिन्नताहरूको अब कुनै भूमिका हुनु हुँदैन। यदि महिला र पुरुषको मर्यादा एउटै छ भने, मण्डलीमा भएका सबै सेवाहरू दुवैले गर्न सक्छन्। यो पदमा सेवाहरूको कुरा नभए पनि यो तर्कसंगत निष्कर्ष हो।

यहाँ पावलले उत्पत्ति 1:27 को "पुरुष र स्त्री" भन्ने अभिव्यक्ति लिन्छन्। उनी कुनै किसिमको लिङ्गविहीन अस्तित्वको वकालत गर्दैनन्। 1 कोरिन्थी 11 मा उनी जोड दिन्छन् कि महिलाहरूले आराधनामा प्रार्थना गर्दा वा अगमवाणी बोल्दा स्पष्ट रूपमा महिलाको रूपमा देखा परून्, र पुरुषहरूलाई पुरुषको रूपमा देखियोस्; पावललाई अन्यजातीय संस्कृति र आराधनाका अभ्यासहरूका विभिन्न पक्षबारे थाहा हुन सक्थ्यो, जसमा लिङ्गलाई जानीजानी लुकाइन्थ्यो वा मेटाइन्थ्यो समेत, तर यहाँ कुरा त्यो होइन।

सृष्टिको व्यवस्था र मुक्तिको व्यवस्थाबीच विरोधाभास हुन सक्दैन। मुक्तिको व्यवस्थाले परमेश्वरले चाहनुभएको मौलिक सृष्टिको व्यवस्थालाई पुनःस्थापित गर्छ। यसमा पुरुष र स्त्री समान दर्जाका हुन्छन्। सुसमाचारका निको पार्ने प्रभावहरू छन्। पहिले मण्डलीमा, अर्थात् विश्वासी मानिसहरूबीच। यी सकारात्मक र आमूल परिवर्तनहरू हुन्। यो मुक्तिका निम्ति शक्ति हो, जसले हजारौं वर्ष पुराना पापपूर्ण संरचनाहरूलाई भत्काउन र सम्पूर्ण संस्कृति र राष्ट्रहरूलाई बदल्न र बचाउन सक्छ। अन्ततः दासप्रथाको अन्त्य, हाम्रो लोकतन्त्र, हाम्रा स्वतन्त्रताका अधिकारहरू र लिङ्गहरूको समान अधिकार पनि केही हदसम्म पावलको यही वचनबाट आएका हुन्। लामो समयसम्म यिनले समाजमा आफ्नो प्रभाव फैलाएका छन्। पुरुष र महिलाका भूमिकाहरूको सम्बन्धमा मण्डली यसभन्दा पछाडि पर्नु हुँदैन।

यो पदले यी भूमिकाहरूबारे नबोले पनि यिनीहरूबीच कुनै सम्बन्ध नै छैन भन्न सकिँदैन। यो पद यस्तो आधार हो, जसमा दिदीबहिनीहरू कुनै भेदभाव वा एकतर्फी अधीनताविना, आफूलाई वरदान वा क्षमता दिइएको हरेक सेवा गर्न स्वतन्त्र छन्। यसका लागि कुनै कोटा प्रणाली चाहिँदैन, बरु एक-अर्कासँग नम्र र बुद्धिमानीपूर्ण व्यवहार चाहिन्छ।

गलाती 3:28 हृदयहरूमा कुँदिनुपर्छ। परमेश्वरले पूर्वाग्रहसाथ कसैको मुख हेर्नुहुन्न, त्यसो भए हामीले पनि हेर्नु हुँदैन (रोमी 2:11; याकूब 2:1)।

15 हामी पुरुषहरूको दोष-स्वीकार

“पुरुषत्वले भरिएका दाजुभाइहरू” – यो के हो? 1 कोरिन्थी 16:13 मा पावल दिदीबहिनी र दाजुभाइहरूलाई पुरुषजस्तै वा पुरुषत्वसाथ र बलिया हुन आग्रह गर्छन्। यो स्त्रीत्वको होइन, बरु डरपोक व्यवहारको विपरीत हो। यहाँ म पुरुषत्वलाई यसरी व्याख्या गर्न चाहन्छु: हामी पुरुषहरूले पुरुषत्व देखाउनैपर्छ, ख्रीष्टमा भएका हाम्रा दिदीबहिनीहरूसामु धेरै पहिले नै गर्नुपर्ने दोष-स्वीकार गर्ने आँट गरेर र त्यसअनुरूप काम गरेर। हामी पुरुषहरूले व्याख्या गर्ने अधिकार आफ्नो हातमा लियौं र त्यससँगै काम गर्ने अधिकार पनि, जसद्वारा हामीले महिलाहरूलाई मण्डलीका सेवाहरूबाट अलग राख्यौं।

हामीले परमेश्वरको सेवा गरिरहेका छौं भन्ठान्यौं, तर हामीले उल्टो काम गऱ्यौं!

हे परमेश्वर, याहवेह एलोहीम, पुरुष र स्त्रीका सृष्टिकर्ता, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्, किनकि दिदीबहिनीहरू समान दर्जाका होइनन्, बरु तल्लो दर्जाका हुन् जस्तो गरी हामीले सोच्यौं, माग गऱ्यौं र व्यवहार गऱ्यौं। आमनेसामने उभिने साथी होइन, बरु हामीभन्दा एक खुड्किलो तल।

प्रभु येशू, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्, किनकि हामीले सोच्यौं कि महिलाहरूले चुप लाग्नुपर्छ र सार्वजनिक ठाउँमा पछाडि बस्नुपर्छ।

हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्, किनकि हामीले सोच्यौं कि उनीहरूले तपाईं र तपाईंको सत्यको सार्वजनिक रूपमा घोषणा गरून् भन्ने तपाईं चाहनुहुन्नथ्यो।

प्रिय दिदीबहिनीहरू, परमेश्वरबाट आएको र बाइबलीय हो भनी हामीले ठानेको यो गलत मनोभावका लागि हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्! कतिपय परिस्थितिमा अनुचित रूपमा तपाईंहरूको विवेकलाई दोषी बनाएकोमा हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्।

महत्त्वपूर्ण विषय र प्रश्नहरूमा तपाईंहरूविना छलफल र निर्णय गरेकोमा हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्। हामीले तपाईंहरूको सल्लाह लिएनौं!

हामी पुरुषहरू असफल भयौं। प्रायः र थाहै नपाई हामी स्वार्थी, हावी हुने, सबै जान्छौं भन्ठान्ने मानिस थियौं। आफ्नै बारेमा अन्धा। तपाईं महिलाहरू र तपाईंहरूका बोलावट र वरदानहरूबारे अन्धा।

जहाँ हामीले पुरुषभैं दृढ भएर उभिनुपर्ने र अगाडि बढ्नुपर्ने थियो र तपाईंहरूले ठीकै त्यसको अपेक्षा गर्नुभएको थियो, त्यहाँ हामी डरपोक भयौं र तपाईंहरूलाई अगाडि धकेल्यौं र तपाईंहरूमै भर पऱ्यौं, त्यसका लागि हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्।

तपाईंहरूलाई जे कुरा गाह्रो लाग्यो र जुन कुरा तपाईंहरूले कहिल्यै बुझ्नुभएन, त्यसप्रतिको हाम्रो उदासीनताका लागि हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्। यसले तपाईंहरूलाई कस्तो लाग्छ भनेर हामीले तपाईंहरूलाई

कहिल्यै सोधेनौं। भेदभावपूर्ण यी मनोभाव र शिक्षाहरूबारे तपाईंहरूको अनुभूति के छ भनेर नसोधेकोमा हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्।

हामीलाई दुःख लागेको छ। हामीले गल्ती गऱ्यौं।

स्वतन्त्र हुनुहोस्! आनन्दसाथ प्रभुको सेवा गर्नुहोस्!

हामी तपाईंहरूलाई सहयोग गर्नेछौं – हामीले जे गऱ्यौं, त्यो सबैका बाबजुद तपाईंहरूले हामीलाई सधैँ सहयोग गर्दै आउनुभएजस्तै।

16 अन्त्यमा

बाइबललाई एकमात्र मापदण्ड मान्ने धेरै ख्रीष्टियनहरूले “महिलाको प्रश्न” धेरै पहिले नै सुल्झाइसकेका छन् र दिदीबहिनीहरूका लागि बाटो खोलिदिएका छन्। मेरो जीवनमा यो बुझाइ दुर्भाग्यवश धेरै ढिलो आयो। त्यसैले यो पुस्तक पनि वास्तवमा समयभन्दा पछाडि परेको छ, किनकि मण्डलीको जीवनका सबै क्षेत्रमा दिदीबहिनीहरूको सेवाविना हामी चल्न सक्दैनौं भन्ने कुरा धेरै पहिले नै स्पष्ट रूपमा चिनिनुपर्थ्यो। पुरुष र स्त्रीबारे पदसोपानमा आधारित दृष्टिकोणमा अडिग रहँदा हामी पुरुषहरूले आफैंलाई मात्र हानि गर्छौं। तर धारणाहरू बदल्न कहिल्यै ढिलो हुँदैन।

यो पुस्तकमा चर्चा गरिएका प्रश्नहरू धेरै ठाउँमा धेरै पहिले नै सुल्झिसकेका छन् र म पछि पर्नेको रूपमा पछिपछि आइरहेको छु। लडाइँ धेरै पहिले नै लडिसकिएको छ। गएका 30 वर्षमा अरूहरूले यो मोर्चामा लडेका छन्। उनीहरूका धर्मशास्त्रीय कामहरूबाट मैले धेरै लाभ पाएँ।

मण्डलीतर्फ अझ धेरै गहिरा विषयहरू आउँदै छन्। लिङ्गको प्रश्नलाई ठूलो मात्रामा खल्बल्याउने विषयहरू आज कार्यसूचीमा छन् र समाजको ध्यानमा जोडतोडले ल्याइँदै छन्, जस्तै ट्रान्ससेक्सुअलिटी। हाम्रो समाजमा ख्रीष्टियनहरूको रूपमा हामीसँग यसका उत्तरहरू हुनुपर्छ। हामी ख्रीष्टियनहरूले यो कुरालाई उच्च राख्नुपर्छ कि दुई लिङ्गबारे परमेश्वरको विचार अद्भुत छ र यसको रक्षा गर्नुपर्छ। तर महिलाहरूले मण्डलीमा बोल्न र सिकाउन पाउँछिन् कि पाउँदिनन् भन्नेबारे हामी अझै पनि कुरा गरिरहन्छौं भने, हामी पूर्ण रूपमा सबै सान्दर्भिकता गुमाउँछौं र साँच्चै समसामयिक विषयहरूमा पनि हामीलाई गम्भीरतापूर्वक लिइनेछैन र हाम्रो कुरा सुनिनेछैन।

यस्ता समसामयिक विषयहरूमध्ये एउटा ट्रान्सह्युम्यानिज्म हो, जसले मानिसलाई बाइबलले भन्नेभन्दा एकदमै फरक तरिकाले परिभाषित गर्छ – यसमा लिङ्गको प्रश्नभन्दा धेरै ठूलो कुरा छ। यहाँ हाम्रो आँखाअगाडि बाबेलको धरहरा निर्माणजस्तै अर्को एउटा कुरा देखा पर्दै छ, जुन बाइबलले हामीलाई वर्णन गरेजस्तै अन्त्यको समयको चित्रमा मिल्छ।

“हामी यस्ता ख्रीष्टियन बनौं, जसले यो संसारलाई विवाह, परिवार र मण्डलीमा पुरुष र स्त्रीको प्रेमपूर्ण सहकार्य जिएर देखाउँछन्। इमानदार, साँचो भूमिका-नमूनाहरू खोजिरहेको अलमलिएको र दिशाहीन समाजमा हामी आशा बोक्नेहरू बनौं। हामी यस्ता नमूना बनौं, जो अर्को लिङ्गप्रति सम्मान र कदरका लागि चिनिन्छन्। तब, र तब मात्र आजका मानिसहरूले हामीलाई ध्यान दिनेछन् र गम्भीरतापूर्वक लिनेछन्।”

गाब्रिएले सिङ्गर (Gabriele Singer)

पुरुष र स्त्रीको रूपमा

प्रेम गर्नु, अगुवाइ गर्नु, सिकाउनु

सँगै अझ राम्रो!

मिलेर अभ्फ राम्रो!

एक-अर्कासँग अभ्फ राम्रो!

“परमेश्वरको वचनमा म देख्छु कि कुनै पुरुषको सहभागिताविना एउटी स्त्रीको गर्भमा आउनुभएका येशूले महिलाहरूलाई चुप लगाउनुभएन, बरु उल्टो, उनीहरूलाई बोल्न आग्रह गर्नुभयो। पावल गमलिएलको चरणमा बसेझैं एउटी स्त्री रब्बीको चरणमा बसेर सिकेको कुरालाई उहाँले असल ठान्नुभयो। अनि उहाँले एउटी स्त्रीलाई आफूमाथि पूजाहारीको एउटा महत्त्वपूर्ण सेवा गर्न दिनुभयो र आफ्नो गाडिने दिनका लागि उनीबाट अभिषेक ग्रहण गर्नुभयो। महिलाहरू क्रूसमा अन्तिमसम्म रहने र चिहानमा सबैभन्दा पहिले पुग्ने थिइन्। 7 वटा ‘क्रूसका वचन’ मध्ये 5 वटाको साक्षी र परम्परा महिलाहरूबाट मात्र आएको छ (रोमी सिपाहीहरूबाहेक), र मुक्तिको इतिहासका सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण आधारभूत घटनाहरूको साक्षी महिलाहरूले मात्र दिए। पुनरुत्थानपछि येशूले जानीजानी महिलाहरूलाई भेट्नुभयो र उहाँ बौरिनुभएको छ भनेर आफ्ना दाजुभाइहरूलाई बताउने जिम्मा उनीहरूलाई दिनुभयो। उद्धार पाएको मण्डलीमा स्त्रीको पूर्ण समानता परमेश्वरको मौलिक र अपरिवर्तनीय उद्देश्य हो भनेर सधैँका लागि स्पष्ट पार्न उहाँले योभन्दा बढी के गर्न सक्नुहुन्थ्यो?” क्रिस्टियन बेसे (Christian Beese)

निको नहुने रोगजस्तै, अति पुरानो, बलियो र गहिरो जरा गाडेको र जतातै फैलिने झारजस्तै, ख्रीष्टियन पुरुषहरूको स्त्रीसम्बन्धी दृष्टिकोण सुरुदेखि नै उनीहरूको वरिपरिको संसारको, र दुर्भाग्यवश उनीहरूको हृदयको पनि, प्रतिध्वनि भएको छ। जानीजानी र अनजानमा, कठोर, मध्यम, प्रेमपूर्ण तरिकामा समेत जिइए पनि, बाइबलीय र यसरी परमेश्वरको त्यस सत्यतर्फ, जसले मात्र स्वतन्त्र पार्छ, फर्कनुबाहेक अर्को कुनै विकल्प छैन।

Hans-Jörg Ronsdorf

“पितृसत्तात्मक सोचबाट महिलामैत्री सोचसम्म पुग्नु सजिलो बाटो होइन। यसका लागि हाम्रो संसार र त्यसले कसरी काम गर्छ, हाम्रो विश्वास र परमेश्वरसँग, एक-अर्कासँग र हाम्रो ब्रह्माण्डसँगको हाम्रो सम्बन्धबारे हामीले बुझेको ठानेका सबै कुरालाई हामीले नयाँ गरी कल्पना गर्नुपर्छ। यो हाम्रा पुर्खाहरूका लागि ब्रह्माण्डको पृथ्वीकेन्द्रित बुझाइबाट सूर्यकेन्द्रित बुझाइमा जानुजत्तिकै कठिन परिवर्तन हो। पृथ्वी सूर्यको वरिपरि घुम्छ, उल्टो होइन भनेर प्रस्ताव गर्ने पहिला वैज्ञानिकहरूलाई चर्चबाट बहिष्कार गरियो, किनकि यसलाई परमेश्वरको शक्तिका लागि खतरा मानिन्थ्यो। त्यसै गरी, महिलाहरूलाई पुरुषहरूले अगुवाइ गर्नु र उनीहरूमाथि हावी हुनु, र प्रणाली र संस्थाहरू पुरुषहरूले सङ्गठित गर्नु र चलाउनु सामान्य मानिने पितृसत्तात्मक विश्वदृष्टिबाट अलग हुन धेरै गाह्रो हुन्छ। समान अधिकार भएको इगालिटेरियन विश्वदृष्टि यस्तो विश्वदृष्टि हो, जसले महिला र पुरुषलाई पारस्परिक सम्बन्धमा देख्छ, जो शक्ति बाँड्छन्, अर्काका वरदानहरू चिन्छन्, तिनलाई प्रोत्साहन दिन्छन् र खुला गरिदिन्छन्। अनि एक-अर्कालाई समान सम्मान र समान मर्यादाका साथ भेट्छन्।” बारबरा रिड (Barbara Reid)

“सुसमाचारको आत्माले छोएको व्यक्ति यो कुरामा सहमत हुनेछ कि महिलाहरूलाई अभिभावक बनेर नियन्त्रण गर्ने र परमेश्वरको राज्यका लागि उनीहरूलाई पङ्गु बनाउने पितृसत्तात्मक भूमिका-बुझाइ अन्याय मात्र होइन, बरु यसले परमेश्वरको मण्डलीलाई अवर्णनीय हानि पुऱ्याएको छ। यो कहिल्यै नीच उद्देश्यले, शक्ति-संघर्षको भावनामा वा जानीजानी तल झार्न नभई, प्रायः पवित्र धर्मशास्त्रको दुःखद गलतफहमीका कारण भएको भए पनि, अब अपमानजनक परम्पराहरूमाथि साहससाथ प्रश्न उठाउने र तिनबाट फर्कने समय आएको छ, ताकि महिलाहरूले पनि आफ्ना खुट्टा ‘फराकिलो ठाउँमा’ टेक्न सकून् र येशू ख्रीष्टद्वारा प्राप्त पूर्ण छुटकारालाई अन्ततः धन्यवादसहित अनुभव गर्न सकून्।” हार्टमुट क्रयुगर (Hartmut Krüger)

बाइबलका पाठहरूको सांस्कृतिक पृष्ठभूमिलाई बेवास्ता गर्नाले पाठहरूको शब्दमा टिकिरहन मद्दत गर्दैन; बरु बाइबलको शब्द प्रायः, सधैँजसो नै, आफ्नै वर्तमानका आफ्नै सांस्कृतिक धारणाहरू प्रक्षेपण गर्ने पर्दा बन्छ। धेरै इभान्जेलिकल ख्रीष्टियनहरू (सुसमाचारवादी) लाई अनन्त बाइबलीय सत्यको रूपमा जे घोषणा गरियो, त्यो वास्तवमा 19औँ र 20औँ शताब्दीको उपज हो। त्यसैले मण्डलीको सेवामा महिलाहरूको समान अधिकारका लागि खडा हुनु आजको, समसामयिक नारीवादी युगको चलनको अनुसरण गर्नु होइन, किनकि त्यहाँ त धेरै पहिलेदेखि नै योभन्दा धेरै दूरगामी मागहरूको कुरा हुन्छ। त्यहाँ त 20औँ शताब्दीसम्म रहेका भूमिकाहरूको अदलबदल, वा लिङ्गकै पूर्ण विघटनको कुरा हुन्छ। दशकौंसम्म कट्टर सैद्धान्तिक स्वीकारोक्ति वा धारणाहरू लागू गर्ने अभ्यास गरेको र त्यसका लागि लडेको मानिसले विवादित प्रश्नहरूमा फरक-फरक धारणाहरूबीच गम्भीर छलफलसम्म गर्न कसरी सिक्ने?

टोर्स्टेन डिट्स (Thorsten Dietz)

17 लेखकका अन्य पुस्तकहरू

Und die Toten leben doch (तैपनि मृतकहरू जीवित छन्), Bielefeld, 1992

Seitenwechsel – Von Adam zu Christus (पक्ष परिवर्तन – आदमबाट ख्रीष्टतर्फ), Bielefeld, 2011

Entrückung, Himmel, Ewigkeit – Ein neuer Blick auf alte Themen (उठाइलगिनु, स्वर्ग, अनन्तता – पुराना विषयमा नयाँ दृष्टि), Nürnberg, 2015

Gottes Lamm, Golgota und die Ewigkeit (परमेश्वरको थुमा, गलगथा र अनन्तता), Wuppertal, 2015

Fantastische Himmelwelt, Lehre und Leben der Himmelwelt im Epheserbrief (अद्भुत स्वर्गीय संसार – एफिसीको पत्रमा स्वर्गीय संसारको शिक्षा र जीवन), Nürnberg, 2016

Gott spricht, Eine erklärende Übertragung der allgemeinen Briefe und der Offenbarung (परमेश्वर बोल्नुहुन्छ – सामान्य पत्रहरू र प्रकाशको व्याख्यासहितको अनुवाद), Sulzberg, 2017

Epheser, nacherzählt, erklärt für heute (एफिसी – पुनः बताइएको, आजका लागि व्याख्या गरिएको), Sulzberg, 2018

Gods good Gospel, Gottes gutes Evangelium (परमेश्वरको असल सुसमाचार), Sulzberg, 2019

Markus, nacherzählt, erklärt für heute (मर्कूस – पुनः बताइएको, आजका लागि व्याख्या गरिएको), Sulzberg, 2019

Galater, nacherzählt, erklärt für heute (गलाती – पुनः बताइएको, आजका लागि व्याख्या गरिएको), Sulzberg, 2020

Die Briefe des Johannes, nacherzählt, erklärt für heute (यूहन्नाका पत्रहरू – पुनः बताइएको, आजका लागि व्याख्या गरिएको), Sulzberg, 2020

Frauen, vergebt uns! – Die Rolle von Frau und Mann (महिलाहरू, हामीलाई क्षमा गर्नुहोस्! – महिला र पुरुषको भूमिकाबारे), Sulzberg, 2020

Ein König voller Pracht – Die gute Botschaft von Jesus, dem Messias (वैभवले भरिएका राजा – मसीह येशूको शुभ सन्देश), Augsburg, 2022